

309427

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును

VOL. 5. } డిన్న పట్టణము 1918 సం॥ జూలై నెల 13 వ తేది శనివారము } సం. 88
 సంపుటము. ౫ } కాళియా క్రి నా మ సంవత్సర ఆ పా థ మా న శు క్ల ప.ం చ మి గి. } సంచిక ౮౮

కాళి యుక్తి సంవత్సరాది సంచిక తయారై సిద్ధముగ నున్నది.

పింగళ సంవత్సరమున జరిగిన ఐరోపా ఘోర సంగ్రాహ చరిత్రమును, ఆధ్యాత్మిక, సైనిక, సాంఘిక, రాజకీయ, వ్యావహారిక విశేష విషయముల విజ్ఞానదాయకములగు వ్యాసరాజములును, దర్శనీయములగు మహాజనుల పటములును ఇతరములైన, చిత్రపటములును గలిగి మంచికాకితములపై చక్కగ ముద్రింపబడి సిద్ధముగ నున్నది.

కాగితముల కలపునం జేసి కావలసినన్ని ప్రతులు మాత్రమే సిద్ధముచేసి యుండుటవలన కలయూహార	రెల రు	2-0-0
జంటసే (వాసికొను టుచితము.	" "	0-8-0
అంధదీపప్రతిక సంవత్సర చందాదారులకు	" "	0-12-0
" అర్ధసంవత్సర "	" "	1-0-0
అంధదీపప్రతిక సంవత్సర, లేక దీపప్రతిక 8 మాసముల చందాదారులకు	" "	0-8-0

అంధదీపప్రతిక కాళియాయము, పోస్టుదాక్కు నెం 212 రు, మదరాసు.

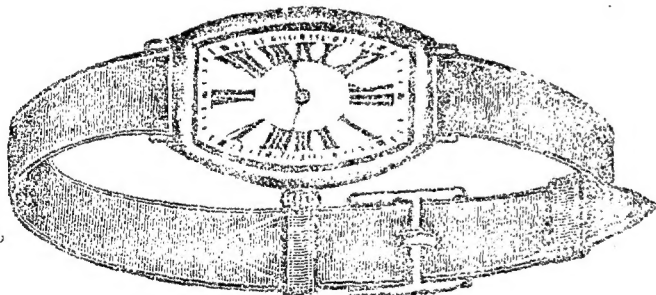
అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధపాదము

తామరలైలము	గజ్జికలైలము	మోహినీలైలము
కట్టి 1-8 0-6-0	కట్టి 1-8 0-4-0	సీసా 1-8 0-12-0

అమృతాంజనము డిప్ 6, తంబుకెట్టి పిథి మదరాసు.

ఒక నిమిష మాలస్యమైనను !

ఒక గంట ఆలస్యమైనట్లే !

ఎలక్ట్రా వాచీలు

క్షణమైన తేడాలేక పని చేయును. ఏ దేశమందున్నను ఏ స్థలమందు యుంచినను సరిఅయిన గంటలను తెలుపును. భూసైన్యములకును, నావికాదళమునకు,

(1049)

వ్యాయామక్రీడాపరులకును అనుకూలించును.

గడియారములు పెక్కు రకములు మానవర్గ గలవు. సమ్మతమైనవి. చాల స్వల్పభరలు. సాగునైనట్టియు, అందమైనట్టిన్ని సరియైనకాలమును చూపునట్టిన్ని గడియారములను సప్లయ చేయుగలవారము. జేబులో వేసికొనుటకును, మోటారుబండ్లకును, వేటకును, ప్రయాణమునకు పయోగించు గడియారములు కలవు.

అందఱి వద్దను దొరకగలవు.

విజ్ఞానము: జి. ఇ. సంవత్సర శ్రేణి అందుకో, ఎన్ థింగ్ నేడు, మదరాసు.

క్రికెట్ బాల్ గోళాలకట్ట గోళకాగితము

కాగితము

కట్టి 1-8 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0

వి. పి. భిక్షు ప్రవేశము.

మనవరు, అంధదీపప్రతిక కాళియాయము

పోస్టుదాక్కు 212, మదరాసు

కౌరవము

ఇది శ్రీ భక్తబోధిని యను నాటకము.

సంఘముచాచార సంస్కరణమునకు మార్గ

అనుండుబాబుబడినది. అందరును జదివి తీర

వలయును. రెల 4 అంబా. పోస్టేజి వేరు.

అంధదీపప్రతిక కాళియాయము

7, తంబుకెట్టి పిథి, మదరాసు

నర్వవృద్ధిక విషనంజీవిని.

(రిజిస్టర్డ్ (మేడు మార్కు) గిరి
 ను, భిక్షుతో వచ్చుచున్న సంవత్సరముతో పోవుదురు.
 గుణములేకని గుణానుభవములకు రూ 100 ఇవ్వం.

ఇది ప్రతి కుటుంబమునందుండవలసిన హెల్త్ టోన్. ఆంగ్ల, మూసాని, జేబునై డ్యులక పొగ ద్రాగంబుబడియున్నది. ఎన్ని దినములుంచినను మందు గుణముమానునది, తేలునకు మాత్రమే కాక ఎలక, కుక్క, పాము, ఇట్టి మొదలగు విషజంతువుల కాటులకు నువయోగించును. రెలపాకట్ 1-8 0-8-0 పోస్టేజి 0-8-0. 1 డబ్బా పాకట్ రెల రూ 5-0-0. పోస్టేజి వేరు.

ఒకసారి 2 ప్యాకెట్లు తప్పించుకొనువారికి పోస్టేజి ఇవ్వం. వర్తమలకు 100కి 25 రూపాయలు కమిషన్ ఇయ్యబడును.

చిరునామా: భవనలక్ష్మీ కంపెనీ, 1-8 కంకరేకట్టి పిథి, సావారుపేట పోస్టు, మదరాసు.

AWARDED
 GOLD MEDAL 490
 IN THE
 BARODA EXHIBITION
 For its Sweet Lasting & Delightful Smell
 TO
 THE WORLD-RENOUNDED
OTTO PARASTAN (REGD.)
 Therefore, please just try and enjoy.
 Prices: 1/2 oz. 1 dram. 1/2 dram. Card.
 2-0-0 0-12-0 0-8-0 0-1-0
 Sample Free on sending 3 annas postage stamps.

ALSO, PLEASE TRY OUR
PARASTAN HAIR OIL (REGD.)
 Free from mineral oils. Best for the Hair.
 Prize Re. 1, and Postage Extra.
 Sample Free on sending 1 anna postage stamp.

The Parastan Perfumery Co.
 No. 1, PYDHONIE, BOMBAY 3.

What is a Myers Pump.
 Read the following and you will know it.
 Rev. A. F. A. Nendoeffer, Manager, A. E. L. M. Training School, Rajahmundry, writes on 24th April 1918:—
 "I take great pleasure in referring to your Deep Well Force Pump, which has been placed on a 72 feet deep well in the A. E. L. M. School Compound.
 Nearly 300 students of our school have very freely used the pump for drinking, garden and other purposes, during the past year, the pump is as good to-day as it was on the day it was set (one year ago). It works very easily and has a beautiful flow of water. I like the make-up of your pump, it is neat and attractive. I sincerely thank you for having given us the fullest value our money.
 Fresh Stock Just Arrived.
 We also carry a large stock of Plows, Sugar cane Crushers, Fertilizers for Sugar-cane and other Crops and all other agricultural implements.
 Write at once for further particulars stating your requirements.
K. B. JOSHI & Co.,
 321, Hornby Road For Bombay.

స్వదేశీ భృత్యమునకు

స్వదేశీ పని శ్రమములు అత్యవశ్యకము

దంతచికిత్స, కేశ శైలిము, నబ్బు, మొదలగు వానిని చేయు పరిశ్రమలు.

తపాలు ద్వారా కాగముగా నేర్పబడును.

1 యాపాయి ఆడ్యుకోనునో (వాసుకోన్న) ఈ సంబంధమైన ప్రకటన మొదలగునవి పంపబడును.

సూపరింటెండెంటు కలెక్టరాండెన్స్ స్కూలు.

(1141)

తెలంగాణ సీటి.

అమృతవలి

1154

మనోరంజకమైన నవల.

విజ్ఞానసంస్థాన ప్రధానాధికారియందు బంగారుపతకములను పొందిన శ్రీమంత్రిగారి కవితామృతము.

మీ నెల 1-4-0

(గంధశైలి నవనామము. కథ రసవంతము.

భావములు గంభీరములు. చదివి ఆనందించుటకు తగినది.

చిరునామ:- ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము

7, రెండుకట్టపేట, జి. టి. మదరాసు.

READY FOR SALE.

One crude oil engine, 60 Horse power, Roston maker, with complete Rice mill machinery which can work 400 bags daily Apply for full particulars to:-

Messrs. A. Subrahmanyam Sons,

Land-Lords, and Proprietors, Gudivada.

రాజకీయ సంస్కరణములు

భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రములు

మాంటాగ్యు షెల్టన్ పద్ధతి సంస్కరణ విశేషమున భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రవిస్తారముగూర్చి యీ వాక్యములు గానవచ్చుచున్నవి:

కలకత్తానగరమున నైకోపియనులు భారతీయులు ను కలసి నాకోసంగిన విజ్ఞాపనమునందలి ప్రధానాభిప్రాయమును గురించి సులభముగా గూర్చి మాడ మేము యోచించితిమి. ప్రస్తుత రాష్ట్రములను జాతులబట్టియో, భాషాప్రయుక్తముగనో విన్న రాష్ట్రములుగ విభజింపవలెననియు, అందు మా విశేషమున చేర్చబడిన సంక్రమిత విషయ నిర్ణయమునకు ప్రభుత్వసభలను, ప్రభుత్వములను నిర్మింప వలె ననియు నాడు నుడువుచు నున్నాడు. అధికారయుత ప్రభుత్వము యధాప్రకారముగనే ప్రభుత్వనిషయ నిర్ణయమును గావించుచు, రాష్ట్రమునంతను పాలించుచుండును; కాని భాషాభేద ప్రేటుకవున్నింటి కొసంగబడి, అందభివృద్ధి జెందుచుండుటచే, యానాతన నిర్మిత రాష్ట్రసభలు సృష్టించబడిన పిమ్మట రాష్ట్రీయకాసన సభాధికారులు తగ్గిపోవుటయు, కేవలము సలహానిచ్చుట తోడనేయూసభ తృప్తికొందరని వచ్చుటయు సంభవించును. కాని యిట్టి పిటి లో, రాష్ట్రీయ కార్యనిర్వాహక వర్గము వారి ఆనుమతిని యీ సభ వారు ఇండియా ప్రభుత్వమునకు ను, ఇండియా మంత్రికిని విజ్ఞాపనముల సంప్రకాశనవచ్చును. ప్రేటు కవున్నింటి వృద్ధి నొందు కొలది వారి అధికారము హెచ్చించబడును. ఈ విభజనముగ కుట్టబడకు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు తొలగిపోయి, భాషాప్రాయత ప్రభుత్వ సౌఖ్యము ననుభవించు స్వతంత్ర రాష్ట్రము లేవడగలవు.

మిక్కిలి మనోహరముగు సువాసన

125

(విజ్ఞానసంస్థాన కాలపేటి) ఆటో దిల్ బహార్. (విజ్ఞానసంస్థాన కాలపేటి)

బొట్టికాలపు రుచి కనుగొనండి, సాటిలేని మనోహరమగు మువాసనగలది. ఆటోచేయగాని, సారాయముగాని, చేర్చబడకనే సిద్ధము చేయబడిన కేవల పుష్పసారము.

ఏ రుచులై కొన్ని రిందువులు తియ్యకపోయినచో, మనోహరమగు మువాసన నిన్నులవరించును.

ఈ క్రింది ముద్రాణముల సీసాలలో వుండును.

విన్నపము (అర (దాం)	సీసా 1-5 రు	0.3-0
యధ్యక్షము ప్రసా 1- (దాం	" "	0.12-0
కేరొకెము 2 "	" "	1.4-0
కెరొకెము 4 "	లేక క్షి కొమ్ము	2.0-0

వి. సి. ఖర్చులు రు 0.40 ప్రత్యేకము.

వర్షిల, కట్టబడులందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిమపులలోను తొరకును. కింది ఆ శేషముగ నుండునట్లు కలవు. కావున, తాము కొనుగట్టును సిపాటెను ను, కార్త్యునను ఆటో దిల్ బహార్ అను పేరును పరిశీలింపుడు. ఈ ఆటో నిల్వచోదయుక్క సులభములను పరిశీలనచేయ గోరువా రీ దిగుబహుళ ప్రాసినచో అజాగ్రత్తముగ మువాసనకాట్ట తుచితముగ పంపుదు.

నాణ్యతనుండి ఆంగ్లముండియక ప్రగ్ అందు కమిషన్ కంపెనీ, నెం. 185, బామ్బాయ్ నీరు వీధి, బొంబాయి. ముద్రాణ రేఖలంట:- ముద్రాణ పుస్తకాంతమున, మైసూరుబాహుళి, మదరాసు.

The Glory of Man is his STRENGTH

NOT PHYSICAL ALONE, BUT FUNCTIONAL, SEXUAL AND NERVOUS TOO. Hence, one and all ought to try to preserve it in the heyday of Youth, guard and insure against its loss as a precautionary measure, and obtain and regain it, at any age and at any expense, if already lost, through any cause whatsoever. How? By a timely use of the world-renowned mechanical device called "E" manufactured on Dr. Bier's Principle of Hypo-anaemic Treatment by Messrs. Huston Brothers Co., of Chicago U. S. A. priced at Rs. 15 only (packing postage &c, charged extra) sent all over, highly recommended by several leading medical authorities of the East and the West and countless numbers of gratified cured patients. Why? because if other wise, the Man who does not possess this necessary attribute of life is only a so called Man. Absolute secrecy guaranteed. Correspondence only in English: write to-day, in all confidence if really interested in

See descriptive literature regarding this marvellous cure, especially mentioning the "Andhra Patrika" to the

Erectruss (A. P. DEPTT) Sole Agency for the East, Batala (Punjab) India.

ఈ నై విధానమును గూర్చి మేము తగిన రీతిని యోచించితిమి. కాని దీనివలన చేసారు లాభములకంటె, నాటిల్లు నష్టములే యెక్కుడుగ నున్నవి. ఇట్టి సంవిధ తరుణమున నైనను రాష్ట్రీయ సభలకు ప్రభుత్వమువారివై అధికారమును తగ్గింపవలెనని సూచనకు దేశమున ప్రతికూలము మెండుగ నుండును. ఇట్టి చర్య పురోభివృద్ధి నిరోధకమని ఖండింపబడును. ఇంతే గాక ప్రేటు ప్రభుత్వములు, వృద్ధి గావించబడిన స్థానిక స్వపరిపాలనా ప్రతిష్ఠాపనములు మాత్రమే గాక, నిజమగు పరిపాలనాధికారము గలిగియుండును. కావున కార్యానుచరణమున ననుకరింపబడిన అధికారమును వారికొసంగుట వసరము. విశాల ప్రదేశములబట్టి ద్వంద్వ ప్రభుత్వములని నష్టములు కొంత వరకు తగ్గినను, యేకప్రదేశముననే రెండు ప్రభుత్వములును, రెండు కాసనసభలును రెండుకాఖిల యువోగీములును యుండుట సంభావ్యముకాదు. ఈ రెండు ప్రభుత్వములకు వికమత్య మేర్పడజేయుట కష్టసాధ్యము; ఇంక మూలమున గలుగు అభిప్రాయ భేదములను సులభముగ సుర్భింప పీఠికలుగ నేరదనుభవము వొడచుచున్నది. ఏక ప్రభుత్వమునందలి ద్వంద్వత్వములు సంఘర్ష మునొందునను నెడల, అవియే పరస్పరసహాయము నకుగూడ యుపకరించునని అంగీకరింపక తప్పదు. ఇట్టి వివిధాంశములకు ప్రత్యేక ప్రతిష్ఠాపనముల నిర్మించుటకంటె రెండువలసిన యేకాభిప్రాయముతో రెండువట్లు చేయుట బుద్ధిమంతుల లక్షణము. ఏరియొట్టునను, యీ వైవిధానముతో మేముగీకరింపకపోవుట కొక ప్రబల కారణము కలదు. పెద్ద పరిపాలనా ప్రదేశములలో నున్న యేక జాతి వారు తమకు ప్రత్యేక ప్రదేశమునందలెనను అభిప్రాయములు హిందూదేశమున గానవచ్చుచున్నను, రాష్ట్రీ విభజనమునకు పకరించు యెట్టి నూత్రమైనను విధానమున కంతకును అపాయకరముగ పరిణమించునని మాంశ్యతాభిప్రాయము. స్వీయరాష్ట్రాభిమానము వలన రాష్ట్రీపు తెల్లల నిర్ణయించునపుడు కట్టుదల యెక్కుడుగ నుండునని చెప్పవచ్చును. ప్రజావాంఛానుగుణ్యముగ గావించబడిన రాష్ట్రీ విభజనము దేశమున సంతృప్తి ప్రియ్యాపింపజేయుట నిశ్చయము. సామాజ్యకాసన సభలో నీవిషయక మైన చర్య వినినప్పటి నుండియు, యిట్టి ఘన సమస్యను, రాజకీయ సంఘర్షణములతో పాటు పరిష్కరింప బూతుట బుద్ధిమంద్యమని మేము గ్రహించితిమి. కాని మావిధాన భాగముగ నూతనరాష్ట్రీ నిర్మాణమున కార్యావాసకములగునని పరిత్యజించినను, ప్రస్తుతపరిపాలనా ప్రదేశములు కృత్రిమములనియు సౌకర్య విహీనము లనియు మేముంగీకరించుచున్నాము. పరిపాలనా ప్రదేశములు చిన్నవిగను, యేకముగను యున్నయెడల పరిపాలనా సౌకర్యము లభించునని నిశ్చయముగ చెప్పవచ్చును. కాసననిర్మాణము మాతృభాషల మూలకముగ జరుగుటచే, అంగ్లభాషా సంపర్కములేనివారు రనేకులు ప్రజాహిత తేనమున పాల్గొనవచ్చుననువాదముజాతులబట్టిగాని, భాషాప్రయుక్తముగ గాని రాష్ట్రీ విభజనము గావించవలెనను సమస్యకు ప్రాబల్యము నొసంగుచున్నది. అధికారకార్యముల వలన నిట్టి రాష్ట్రీయ పుష్పి రాజ్యమును ప్రజలవై జొనుపరాదనియు, యిట్టి కార్యము రాజకీయ సంస్కరణములకు నుండుగాని, పిమ్మట గాని తక్షణమే జరుగకూడదనియు మేము నిశ్చయముగ విశ్వసింపుచున్నాము. కాని యిట్టి రాష్ట్రీనిర్మాణము అవసరమగుచో, అనోశ్య అనుమతివై జరుగవలెనని మా అభిప్రాయము. కావున సంస్కరింపబడిన రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములన్నియు త్వరలో నీ విషయమున కుపకరించు విధానములవై రాష్ట్రీ ప్రజల అభిప్రాయమును గనుగొనుట విధియని మేము వచించుచున్నాము. ఒకసాని, వీరూలను ప్రత్యేక రాష్ట్రీయగ నిర్మించు విషయమును త్వరలో నిర్ణయింపవలెను.

తీమ్మరుసుమంత్రి చరిత్రము.

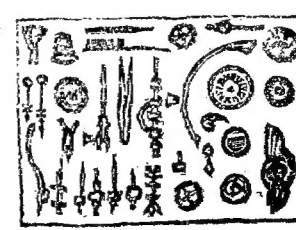
మూళ్లలో నాల్గవభారమునకు పతన గంధము.

ప్రతులకు శారదాపబ్లిషింగు కంపెనీ,

(1245) 185, మాంటురోడ్, మద్రాసు, అని వ్రాయవలెను.

క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

TOHFAFROSH
WATCH & Co,
Dersilean Watches
Materials, Tools
BHENDI BAZAAR,
Post No. 9,
BOMBAY.

(231) ఉత్తరములు అంగ్లభాషలో వ్రాయవలయును.

పరాసు విమానదళము.

లండను, జూలై 12:—పరాసువారిట్లు ప్రకటించిరి—జానువారును 150 శత్రువిమానములను శేలగుల్మి 181 విమానములను నిరుపయోగము చేసితిమి. 600 టన్నులకు పైగా బొంబులను విడిచితిమి.

శత్రువులను పారదోలుట.

పారిసు, జూలై 12:—కార్మీనిపట్టుకొనుటలో విల్లి యర్వ్ కాటరెట్టునందుండి శత్రువులను విశేషముగా పోయిరి. ఇందులకు పరాసువారు చాల చిల్లరయంత్రములు చేసి ముఖ్యస్థానముల నాక్రమించి ముఖ్యవార్తలను గ్రహించిరి. అప్రజ్ఞ మిత్రుడు సమగ్రముగా నున్నది.

బ్రిటిషు వారి విజయము.

లండను, జూలై 12:—మెర్సినుకు నైర్వతిని గురుచా రమువారు మేము 120 మందిని 10 మరఫిరంగులను పట్టుకొని జాకోకు దక్షిణమున శత్రువుల నోడించితిమి. మెర్సినుకు ఈ కాశ్యమున మెటరెను యొద్దను హేమెలు సమీపమునను దాడి పలికి చాలమందిని పట్టుకొంటిమని బ్రిటిషువారు ప్రకటించిరి.

బొల్కను

పరాసు తూర్పురంగము.

లండను, జూలై 12:—పరాసుతూర్పురంగము నుండియు బ్రిటిషు ప్రకటించిరి. డెవోలిన్ కు దక్షిణమున మనవిజయమునకు తరువార కోస్టిట్టా కొండనంతటిని వశపఱచుకొని దొడ్డై నీటి మీద 4 మారికాలోయందున్న గ్రామముల నన్నిటి నాక్రమించుకొంటిమి. మన యెడనునైపున ఇటాలియనులు కాఫా బ్లూ కొండలను వశపఱచుకొనిరి. అప్రీయనులకు విశేష నష్టము గలిగెను. వాక్యతమ దిహిలను క్షంపముచేసికొని గ్రామ మునుగొల్లగొనుచు వెళుకను పోవుచున్నారు. మేసిడోనియను రంగమునందు ముఖ్యముగా మొవాప్టరు కు త్తరమునకు, కర్దా రుకు పశ్చిమమునకు శత్రువుల ఫిరంగులు తీవ్రముగా పనిచేసివి.

అల్బేనియా యుద్ధము.

పారిసు, జూలై 11:—వార్తాప్రకటన పాతకుల దృష్టిని అల్బేనియా యందు మిత్రమండలి పురోగమమునైపునకు మర ల్పుచు నెమెనై డెవోలిన్ కులకు దక్షిణముననున్న కొండల నుండి శత్రువులను తరిమివేయుటయే మన ప్రథమకర్తవ్యమని తెలిపిరి. అల్బేనియా జేతమునంతటి నాక్రమించుకొని అక్రీడా సరోవరమున కు త్తరభాగమునకు పురోగమముననిపి బల్గేరి యను సేనకు విషమస్థితి గలిగించుటయే కడపటి యాశయమని ఫిగారో ప్రకటించిరి.

అల్బానియాలో విజయము

రోము, జూలై 12:—అల్బానియాలో పురోగమము చాలకష్టము. విడివిడి సేనలు విడివిడి భాగములను ప్రత్యేకము గా నాక్రమించవలసి యున్నది. మాపురోగమము వలన రణ రంగమున చాలకొలదిమీటరులు సంకుచితము.

నై బేరియాలో జపానువారు.

లండను, జూలై 12:—మిత్రమండలివారు కోరెను నై బేరియాలో జపానువారు కల్పించుకొన నంగీకరింపలేదన జార్జియందు నిజమేమియునులేదు. జపానువారి భావమున మార్పులేదు. ఆమెరికా వారింకనుబదులు ప్రాయశః. ఇప్పుడు జపాను సేనలు నై బేరియాకు పోవుట నరసగమని జపానుప్రజ లు తలఁచుచున్నారని బోకియోనుండి ఈ నెల 2-వ తేదీని రంతివార్త వచ్చెను.

చీనా

చీనాలో శత్రువులు

లండను, జూలై 10:—చీనాలోని శత్రుదేశములవారి విషయ మాలోచనయేనున్నది. శత్రుదేశములు వ్యాపారము చేయుచుండుట కే మిమను కన్పెనునంత నిరోధము లేర్పరచ జడిసివి. ఇంకనువారు వ్యాపారము చేయుచున్న టైపెన్ కై న తెలి సినచో ఈ సభిలోని సభ్యులైన వై కెలెఫ గోరెదనని పార్ల మెంటు ప్రజల సభలో బొల్కనుగా రనిరి.

రష్యా

బోల్షెవిక్కుల భయము.

అంస్టర్డాం, జూలై 10:—బోల్షెవిక్కు ప్రభుత్వవ్యవస్థ మునందొకడు మాస్కోలో జర్మను రానుబారవర్గ కా ర్యాల యముననుండి రాయబారవర్గమునకు ప్రమాదము గలుగకుండ చూచుచున్నాడని టైమ్స్ పేర్కొనుట ప్రత్యేకవార్తయై వున్నది.

ఉక్రేనియా యందు జర్మనుయంత్ర.

లండను, జూలై 10:—ఉక్రేనియానందలి జర్మను రాయబారిని జర్మను ప్రభుత్వమువారు పిలిపించి రని టైమ్స్ రంతివార్తవలన తెలియచున్నది.

సంకులయుద్ధము.

లండను, జూలై 10:—మాస్కో నగరమున పీఠులలో సంకులసమరములు జరుగుచున్నవని వాసిస్కుకీటంగు ప్రత్యేక వార్తయై వున్నది. విద్రోహకారులు రాజధాని నాటకకాల యందు ద్వారమున కడ్డక నిలిచి ప్రతి కిటికీయందును మరఫిరంగులను పెట్టి బోల్షెవిక్కులను కలకలం గొల్పుచున్నారు.

ఉక్రేనియా దక్షిణభాగమునను డెనెకెలియా ఉత్తర భాగమునందు కలరా ప్రారంభమయ్యెనని జర్మను వార్తా ప్రకటన వార్తయై వున్నది. కలరా హంగరీలోనికొకడ ప్రాకు చున్నది.

జకోస్లావకులు.

వెక్సెన్, జూలై 11:—బోల్షెవిక్కు మొత్తము నెమె లటనిస్కు కరుకును ప్రాస్కోవరస్కు మొదలు చిలియా బనస్కు వరకును గల ప్రజలమునం దంతటను జకోస్లావకులు బోల్షెవిక్కుల నోడించిరి. ఇక్కటస్కులో గూడ బోల్షెవిక్కు లోడింపబడిరిని విశేషము వ్రాసెను. జకోస్లావకు రంగమున సేనానిగానున్న మురావిపు ఆర్మీవార్మి చేసుకొన నని బోల్షెవిక్కు దొరతనమువారు ప్రకటించిరి.

జనరలు కార్మిల్లిపుగారు.

లండను, జూలై 11:—సేన సావియెటు అధికారము నంగీకరించెదన. మిత్రమండలి సహాయమున బడయ ప్ర యత్నించెదను. జర్మనులపైకి సేనను నడిపించెదను. సేన గొప్ప సేనతో రాష్ట్రపుయెద్ద నున్నాను. దానుమండలువారు నన్ను మిత్రభావముతో నాదరించవలె నని జనరలు కార్మిల్లిపుగారు ప్రకటించిరి మాస్కోనుండి రంతివార్త వచ్చినది.

లండను నుండి కేపుటానుకు రైలు మార్గము.

పారిసు, జూలై 11:—పారిసునుండి దాకరు పురము వఱకు రైలు మార్గమును వృద్ధిచేయుటకు జిబ్రాల్టరు జలసంధి యందు సమద్రమున ఇరువ గొట్టమునుంచి దానియందు రైలు మార్గము చేయుటకొరకు అనభి నీయవలెనని ఆర్డెయన్స్ రైలువేకంపెనీవారు దరఖాస్తు పెట్టిరి. ఈ యేర్పాటును చేసినచో కట్టకడపట ఈ గొట్టము పూర్తియైనచేత లండనునుండి కేపు టాను వఱకు రైలు మార్గమేర్పడును. దాకరుకును దక్షిణమెరి కాకును వ్యాపారస్థులు బాగుపడును.

విమానయుద్ధము.

లండను, జూలై 11:—మన విమానదళము ఈ నెల 11 వ తేదీ యుద్ధమున అఫెక్టెటర్ రైలువేయిరియులపై బొంబులువేసెను. అగ్నిగలుగుట కష్టమైన. మనవిమానము లన్నియు నురక్షితముగా తిరిగివచ్చెనని మన మంత్రిగణమువారు ప్రకటించిరి.

రష్యాలో కలరా

లండను, జూలై 12:—ఆహార పదార్థములు చాలకష్టముగా నుండుటచే పెట్రోగ్రాదునందు కలరా మోయుగానున్నది. ప్రతిదినమును మంటకొలది దాని బారి బడుచున్నాడు. కోరికలము వరకును గడుపుట చాలకష్టము. ధాన్యపు పంటగల రాష్ట్రముల వారా హారపదార్థములను త్వరితముగా పెట్రో గ్రాదుకు పంపవలెనని అధికారులు ప్రాసినిరష్యావారు వారు వార్త నంపిరి.

సాంఘికవిప్లవకారులు.

పారిసు, జూలై 12:—సాంఘికవిప్లవకారులకు నాయకుడను ఆయుధదారులకు పెక్కుమార్కలకు పామర జన సంఘములకు పెద్ద మునగు కెర్నా పుమాస్కోపై కేసువున్నాడు. అతడు ఎన్వొరెస్టును చేరెనని ప్రాథమికమునుండి మేటిమకు వార్తవచ్చిరి.

స్థానిక వార్తలు

చెన్నపురి శాసనసభ:—చెన్నపురి శాసనసభ ఆగస్టు 18వ తేదీన ఉదయము 11 గం. చెన్నపురియందు జరుగును.

విద్యాభ్యాసరక్షకు:—గృ. కె. హెచ్. స్టాను గారికి మూడుమాసముల పీరిలేజీ నెల వసంగబడినది.

దక్షిణఇండియా బ్రహ్మసమాజము:—అస్సా ప్లిట్టేపిల్లిలో 97 వ సంబంధ ఇంటియందలి ఉపాసనమందిరమున శేషటి ఆదివారమునాడు ఇ. గుల్బుక్ష్మయ్యగారు ప్రార్థనసలిపి “ప్రాణప్రదానచగు మరణము” అను విషయమును గూర్చి యుపన్యసించెదరు.

పెట్రోలియం లైసెన్సు కేసు:—మదరాసు హైకోర్టు వ్యాయావాది మ్యూరెంటు గ్రాంటుగారు, డిప్యూటీ రిజిస్ట్రార్ జి. యస్. నైటుగారును లైసెన్సు కేసుందా పెట్రోలియమును తమ మెటారుబండ్లయందుంచి నందులకు రాజధాని ప్రధాన మేజిస్ట్రేటుగారు ఎగ్జూట్రెనందు వారికి చెరియొక రూపాయ జరిమానా విధించిరి.

రాకలు:—కపాలాకాళా డైరెక్టరు జనరలు జి.ఆర్. క్లార్కు వి. సి. యస్ గారును స్వీయ సహాయోద్యోగి ఆర్. యస్. పర్సెల్ గారును ఇండియా దొరతనమువారి కంటి వార్తా కాళి పుత్ర ఇంజనీరు ఆర్. మెడిక్టర్ సి. వి. ఇ. గారును చెన్నపురికి వచ్చిరి. వారిచట స్వల్పకాలము మాత్రమే యుండురు.

సినిమా ప్రదర్శనము:—మెసహాపేమియా యందు భారతీయ కార్మికులు చేసినవలన టెంగ్గురలో క్రొత్త సైనికునిపనులును తెలుపు పటము యీ నెల 18 వ తేదీతో వారంధమగు వారమున గెయిటీ తియేటరునందును, వచ్చేవారములో కార్మికుల క్రొత్త తియేటరునందును చూపబడును. ఇది క్రొత్త ప్రదర్శనము. ఇదివరకు గవర్నరుగారికిని వారిసతి మణికిని మాత్రమే ఉదకమండలమునందు చూపబడినది.

హిందీక్లాసు:—మహాత్మాగాంధీ మహాకవిని మహానుజు జేవదానుగంధి మహాకవిని కిటీనల జబ్బుకేసియుండుటచే జూను 29 మొదలు హిందీక్లాసులకు విలంబము కలిగి ప్రస్తుత మువారికి నింపాదిగ నుండుటచే తిరిగి క్లాసులు 10 వ తేదీ నుండియు ప్రారంభమైనవి. కాని క్లాసులు ప్రారంభమైన సంగతి విద్యార్థులకు బాహ్యముగా తెలిసియుండక పోవుటచే జార్జిటవును క్లాసునందు చేరినవారు నైరతు చాలమంది ప్రతి దినమును హాజరుగుట లేదు. అందువలనను రాబోవు సోమవారమునుండియు పాఠములను యధావిధిగ ప్రారంభింపదలచిరి. కావున విద్యార్థులు మాయాలుగ పాఠశాలకు దయచేయప్రార్థితులు.

మలయ చందనము

(1251) నెగరోగమునకు తుతారము. మందు పుచ్చుకొనుచున్నట్లు ఎకరికిని తెలియదు. పశ్యము లేదు. పిచికారీ మున్నగు కఠినవికీర్ణల పనిలేదు. రుగ్వ మైన మామలయచందనము ఎటువు, తెలుపు, పన్ను అను మూడు విధముల నెగరోగమును మూడు పూటలలో మానును. డబ్బీ 1-8 2-0-0. గంధర్వశార్మసీ, రాజమండ్రి.

లాభము పొందు సమాచారము

సకలవిధముల యందును గ్యారంటీ. మా కంపెనీయందు క్రొత్తమోస్తరుల అతిసుందరమైన కనికరము గల నగలు అమ్మబడును.

దయచేసి మా క్యాటలాగును రప్పించి, ఒకరూరి అర్జరు ఇవ్వండి. మా వద్ద నగలుతీసికొనినవారు మరల బహుకృతిగ్ధ కొనరనుట మాకు నిశ్చయము. మీరు అర్జరు చేసేచూసిన ఇది వార్తవచ్చిన మీకే తెలియను. (1284)

Address: The New Bombay Jewellery Manufacturing Co., 95, Sowcarpet, Madras.

(5-వ పేజీ తరువాయి)

స్వాతంత్ర్య సంగ్రామమునందు యంగ్లేయుల పనితీరు రాజనీతివేత్తలకు మరగదానిది. ఆర్థిక సంపాదనపరమగు పాశ్చాత్యులకట్టి రాజనీతిపరమము ప్రకాశించుటయు కడు దుష్కర్త. ఆర్థికము, ప్రకాశమును రాజనీతియందు అంగ్లేయులకు భారతదేశభావము సాధ్యమైనంతవరకు దలచిన యంగ్లేయుల సామ్రాజ్యమునకు గడ్డకేయోదాయము. అంగ్లేయుల దేశ రక్షణము భారతభూమికి స్వరాజ్యము నొసంగుట యని యంగ్లేయుల రాజనీతిజ్ఞులు తలపడెదలును. "అహింసా పరమోధర్మః" అను ధర్మమును గ్రహించినదొక్క భారతీయులే. విశ్వప్రయత్నము లొనర్చి, కష్టములును కోర్చి ప్రాణధనములు భారతదేశ గాంధీయమును, మౌల్యమును, పట్టుదలనుబూని, ధర్మసత్యములను లక్షల భిన్న భిన్నపాంధోళ నకు గడ్డకి గట్టివ్రావెదలు బూని మన స్వాతంత్ర్యముల బడచుటకు సంకల్పింపబడినాము కావలయును. మన యాప్తితా ధర్మమేదేవుడయ్యెను అన్నపదగలయేదేవునికి సాధ్యమగునా? సంస్కరణములు తెలుసుకుటతోడనే భారతరాజ్యముపై వెల వెలబోయి, తేజో విహీనమై మూలము స్థిర స్థాయిస్థ సంకల్పముల కెదురు జూచుచున్నది. భగతి పుత్రులమైన మనము త్రిగ్ర సిద్ధమండి మేల్కొంచి పురుషులై ప్రవర్తించి దేశాభ్యుదయమునకై నడుములు విగ్రహింపి పుత్రధర్మమును నిర్వహించుట మనము ధర్మ కర్తవ్యము. కలస రాజ్యములరీతి భారత భూమికి స్వపరిపాలన మొనంగునకు మన మంగ్లేయులను గాని, మన సుకృతపాంధోళను గాని, మన సత్యాగ్రహ క్రతమును గాని, వీరేశ వస్తు విహీనమైన గాని విడనాడ జాలము. మన వాంఛిములను యంగ్లేయుల ప్రజలను, ప్రపంచమునకును వెల్లడిపరుపవలయును. ఒక్కొక్కడి నూతన తేజమువొడచి హిందూదేశ మంతయు ప్రజ్వలింపజేయుము. నాయకులు (లోకమాన్యవీరులు, మహాత్మాగాంధీ, లోకమాత లిసెంటు) విప్లవకంఠము మామలు బూని పూరించి, రాజకీయ సంస్కరణను సంకల్పమున సన్నద్ధులై నిలవ వలయును. భారతప్రజలు దేశభక్తి పూరితులై ప్రాణధనముల లక్ష్యము జేయక, ధీరులై స్వాతంత్ర్య ధర్మము మీరక యాభారతదేశ త్రిమాత్రినాయకుల వెన్నాడుడు.

మహాత్మా. శంకర వేంకటేశ్వరరావు.

* * * * *

ఆంధ్రప్రదేశ్ సంపాదకుని సమాఖ్యము: ఆయాగ్ని, నేటి యాంధ్రప్రదేశ్ పత్రికయందు మాంజే గు, షెమున్నపర్ల ప్రభువుగారు నివేదిక సంగ్రహమును బ్రచురించివారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ములలో నేడిమాచినను భారతీయ శిష్యులకు కృతీరేఖలుగ నన్నవి. 294 మాత్రముమాత్రము ప్రజలకుపయోగించునట్లు నిజము. హైదరా సంయుక్త రాష్ట్ర రాజ్యాంగ తంత్రమును గూర్చి చక్కగా యోజించవలసియున్నది. అంగ్లేయ ప్రభుత్వము వారికి సెక్రటరీవీటు ఇంకాన్ని బహుము, వీరికి హైదరా దొరతనమువారును, వారికి మన ప్రాంతీయపాలకులను, సహ ప్రాంతీయపాలకులను, జవాబు వారి కహించునట్లు ప్రకృతియు రాజ్యాంగ విధానము ఏర్పడి యున్నది. కృతీరేఖ పత్రికలనుబట్టి, అనుభవసూక్ష్మమును, నగు ఓల్లు సికిల్ సర్వీసు అధికారులతో నిబిడితమై, మన స్వాతంత్ర్యములకు, ఆదర్శములకు, నిరంతరము బింకముకలుగు తేయు సెక్రటరీవీటు కాన్సిలును తొలగించవలసినదనియు, హిందూదేశ రాజ్యాంగ మంత్ర తిక్కిన వలసరాజ్య మంత్ర వలె అంగ్లేయ సామ్రాజ్యమునకు సహాలోబడి సరియైన జవాబు చెప్పవలసినదనియు మనము, మన నాయకులు కోరుచున్నాము. సార్ల మెంటువారికి మనభారత రాజ్యాంగవిషయములను సంక్షిప్తగా జర్పించుట కవకాశము కలుగదుగనుక సామ్రాజ్య సంక్షిప్తమునుబట్టి తిప్ప తిదితవిషయములలో మన హైదరా రాజ్యాంగమువారే స్వతంత్రించి సాంప్రదాయము సారముగ సెక్రటరీవీటువారికి లోబడకుండ కార్యక్రమములనింపవలెను. అట్లు జరిగినచో ఇండియామంత్రానికి యిండియా దొరతనము వారికిని యిండికలకు తెలుసు జరుగుచుండు వివాదములు పరిష్కరింపబడును. అప్పుడు మనయార్థిక స్వాతంత్ర్యము పునఃస్థాపన కలగింపబడును. కోశాధికారము మన మామూలము యుండవలదు. మనకు గావలసిన పులికాశాసనము ఆయుధశాసనమునున్న గావలసిన యిండియా మంత్రాగారి యాగ్నికార వికృతయందే. ఇట్లుండిన భారతీయ దొరలమువారికిని నిరంకుశాధికారము కలిగినది కొందఱు భిత్తిచెందచున్నాను. కాని యొకరు భయపడుటకును, నొకరు

సన్నుతించుటకును మనము స్వాతంత్ర్య మాక్కు కోరబడుట లేదు. స్వరాజ్యసాధనమునకు మూలవిత్తనములైన సభావిషయము లందుగాని, ఆర్థికవిషయము లందుగాని, ఏమాత్రమును అభివృద్ధి నూచనలు గనబడునట్లును. మాంజేగ్యుగారు అంగ్లేయిండియనుల స్వత్వముల సతీకరింప జేయుటయే ప్రధానోద్దేశ్యమని యెంచి యీ సంస్కరణముల నొనరి గిరి గాని వేరువిధము న గాదు. ప్రకాశము విరహితమై, జనసత్వహీనమై, క్లిష్టమై, యున్న సంస్కరణముల నివేదించుటకూడా తామెక కళంకమును మాత్రే, మింట్లాప్రభువులవలె నానాదిపక్షసిగ్గులతో యని చెప్పవలెను. దేశీయ లాభా! ఇకనైన వెనువెంటనే సంస్కరణములను విమర్శించి ప్రత్యేకముగ మొకపక్ష గావించి యందు చర్చించి బ్రతిమి మంత్రవర్ణమువారికి నివేదించ బ్రార్థించుచున్నాను. ఇనియు నుగాక ప్రతియూర ప్రతిపట్టణమున సభలు గావించి తమ యాసమ్మతిని తంత్రవార్తల మూలముగా అంగ్లేయముకి వెలియ బజిది తీవ్రాందోళన గావించినగాని ప్రయోజన మావంతయు లేదు.

వెదచెలుగురు కోన మేకటరాయశర్మ. జూలై 10.

వాతావరణస్థితి

1918 సం॥ జూలై 13-వ తేది శనివారము.

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	వీటి ఉష్ణోగ్రత అత్యధికం	వీటి ఉష్ణోగ్రత అత్యల్పం	వీటి ఉష్ణోగ్రత మధ్య	వీటి ఉష్ణోగ్రత మధ్య	వీటి ఉష్ణోగ్రత మధ్య
	24 గంటల కొద్ది	24 గంటల కొద్ది	24 గంటల కొద్ది	24 గంటల కొద్ది	24 గంటల కొద్ది
గోపాలపూరు	88.2	80.0	...	13.58	11.88
వాల్తేరు	100.1	81.1	...	7.88	9.62
కాకినాడ	98.4	79.7	...	9.78	9.24
బందరు	104.2	81.0	...	7.65	8.81
గుంటూరు	105.5	81.8	...	5.91	9.21
నెల్లూరు	104.2	83.4	...	4.88	8.72
చుద్రాను	108.0	82.5	...	7.99	4.96
హైదరాబాదు	99.5	75.8	...	4.80	8.84
అనంతపురము	95.8	74.2	...	4.10	4.98
బళ్లారి	95.7	74.2	...	2.47	5.38
కర్నూలు	99.8	77.1	...	5.08	6.72
కడప	92.6	81.8	...	2.04	6.83
తెంగుళూరు	87.8	65.0	0.01	10.91	10.36
నెల్లూరు	100.0	80.0	...	6.12	7.52
నెలము	97.8	74.2	0.88	8.82	11.13
కోయంబూరు	91.8	72.7	...	4.94	6.19

వాయుభారమునందు మార్పు అతిస్పష్టము; వాయు వ్యాప్తియందు ముఖ్యమైన మార్పులేదు. వాయుగతి సామాన్యముగను వాయుబలము మామూలుకంటె నెక్కువగున కలదు. దక్షిణమునందు వాయుమండలము సంకుచితమగు నూచ నలు కనపించుచున్నది. దక్షిణాదిని ఉజుమురులుమకచ్చును. నేటి ప్రకటనము నందు చెప్పినదానికంటె సర్వత్ర కొన్నిజల్లులు కడియందుంటే కాబోలు మధ్యమార్గము తిగి సర్వత్ర మామూలు కంటె నది తక్కువగు కలను. ద్వీపకల్పపు టుత్తర భాగమునందు పగటి వేడిమి మామూలుకంటె 12 డిగ్రీలకంటె మించి యున్నది. గుంటూరునందు వేడి 105 డిగ్రీలు కలదు. రాత్రి వేడి మామూలుకంటె అదనముగనన్నది. నెల్లూరునందు వేడి 4 డిగ్రీలకంటె. వాయువునందు ఆర్ద్రత తక్కువ. పల్ని మార్గమండలములందు తక్కువైన ప్రశోభములందు మబ్బులు వృద్ధియైపవి. స్థానికముగ రాజధానియందలి పూర్వాగ్రభాగమునందు ఉరుము లరుమకచ్చును.

ఆర్. ఎల్. జోన్ను, వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

మంచువలన నష్టము,

వాషింగ్టన్, జూలై 12:—ప్రజలులో సోపొలోలో కొంతగావేయబడిన కాఫీతోటలకును చెరుకు ఆముదము ఫల వృక్షములతోటలకును మంచువలన చాల నష్టము కలిగినది.

కలరాకు భయపడ నద్దు.

డాక్టరు జి. కె. రావుగారి సూపరూపనకట్టి కలరాను చెండుకుంటలలో తప్పక తుడుద్దును. మందు నుపయోగింపవలసిన విధము మందుతో పంపబడును. వెల 0-8-0 మాత్రము. (1209) ధన్వంతరి ఆశ్రమము, 45, బి. స్ట్రీట్, బ్రిడ్జికిను, చంద్రాను.

బాలురే వీరులు

విజయనగరరాజుల కథలు 0-3-0
చిత్తూరురాజుల కథలు 0-4-0
దిల్లీ చక్రవర్తుల కథలు 0-4-0
గోల్కొండ నవాబుల కథలు 0-2-0
ఈ చరిత్రలచే మన బాలురు వీరు లగుదురు.
839 మా నేజదు, కలాభివర్ధని, వాసుదేవ, రామచంద్రపురం శాస్త్రి, గోవానరీ జిల్లా

ఓరియంటల్ గవర్న మెంటు సెక్యూరిటీ

భీమాకంపెనీ లిమిటెడ్
సం॥ 1874 స్థాపితము. హెడ్ క్వార్టర్లు, బొంబాయి.

మా సొమ్మును గవర్న మెంటు సెక్యూరిటీతో దాచుకొందుము. తక్కిన వారందరును అటులనే చేయవలయు నని హెచ్చరించుచున్నారము. ఇంతకంటె సురక్షితమగు పద్ధతి వేరొండు లేదు. (672) మంచివడ్డి దొరకును. యుద్ధపత్రములను కొనుడు.

Oriental Assurance Buildings, Post Box No. 8, Madras.

Un-corrected
ALLAHABAD, July 12.
The "Pioneer" understands that the measures taken by the Government of India to increase the production of salt have proved very successful and that there appears to be no reason why the abnormal prices should be charged for this commodity.
Influenza has now reached Bagalore via Poona and Madras and so many have been taken ill among the sorters at the General Post Office, that the delivery of the mails was delayed. The outbreak has also reached Cannanore on the west coast.
In the United Provinces June produced more combatant recruits than any of the past twelve months, 7918 being enrolled, but still short of 10,000, required every month. Bareilly holds the first place with 639 recruits, the result being attributed to the safe return of a large number of the members of the labour corps from France with their pockets full of money.
CALCUTTA, July 15.
Nearly every home and household have been affected by the new epidemic. All hospitals and dispensaries are kept busy attending to patients. Public business is considerably affected. Mercantile trading firms, banking, corporation, Government establishments, Railway, Post and Telegraph offices are all working short-handed. On Friday the Police Court presented a gloomy deserted appearance. There was an unprecedented fall in the number of litigants. The Bar library was comparatively empty and the Chief Magistrate has been attending the court for some days.
An Havana telegram says:—The French gained success in Morocco on the 12th and 13th June securing a definite connection between Algeria and Morocco through Innaoun Valley.

రాష్ట్రపునర్విభజనము
భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రములు

మాంటేగుగారి నివేదనమునందు రాష్ట్రపునర్విభజనావసరమును సంగీరించినట్లులు వేరొక చోటను ప్రకటించిన భాగము విశేషము చేయుచున్నది. మాంటేగుగారు ఈ సిద్ధాంతమునకు ప్రముఖత నొసంగుటకు కర్మిసుగారి సంస్కరణ విధానము గారణమని విడితమగుచున్నది. కర్మిసుగారు “బాధ్యతాయుత పరిపాలన స్థావరారంభముతో రాష్ట్రవిశాలమును సయితము క్షయింప వలయును” అని వ్రాసియుండిరి. మరియును “హిందూ దేశమునందు బాధ్యతాయుత పరిపాలన మొత్త విలంబముగ వ్యాప్తము గావలసియున్నను రాజ్యాంగములందు మాతృభాషా ప్రయోగము అత్యంతావసరము. క్షజాన్వాప్య త్యాగమునకు మాతృభాషలు సాధనములు” అని కర్మిసుగారు వ్రాసియుండిరి. హిందూదేశ పటమునంతను సంస్కరణములను జేయునపుడే మార్పుట యవసరమనియును తదనంతరము దుస్తరమనియును కర్మిసుగారు ఘంటాపథముగ నిర్ధారణచేసిరి. మాంటేగుగారు నివేదనమునందు

“ప్రస్తుత రాష్ట్రములను జాతులబట్టియో, భాషాప్రయుక్తముగనో చిన్న రాష్ట్రములుగ విభజింపవలెననియు, అందు మా నివేదికమున జేర్చబడిన సంక్రమిత విషయ నిర్ణయమునకు ప్రభుత్వసభలకు, ప్రభుత్వములను నిర్మింపవలెననియు వారు సూచించుచున్నారు.”.....ఈ విధముగ తుట్టతుడవ రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు తొలగిపోయి, బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వ సౌఖ్యము ననుభవించు స్వతంత్ర రాజ్యము తేర్చడగలవు.”

అని తెలుపబడినది. కాని కర్మిసుగారి విధానమునందు మాంటేగుగారుచూపిన లోపములు ఆంధ్రుల విన్నపమునందులేవు. కర్మిసుగారు భాషలను బట్టి యుగరాష్ట్రములను నిర్మింపమని కోరిరి. ఆంధ్రులు వారి విన్నపమునందు భాషలనుబట్టి ప్రత్యేకరాష్ట్రములను నిర్మింపమని కోరిరి. ప్రత్యేకరాష్ట్రములు ఏర్పడినపుడు మాంటేగుగారు సూచించిన సంఘర్షణము సంశయము తొలగిపోగలవు. మాంటేగుగారు సంపూర్ణముగ వాంగ్మాధికారుల సమ్మోహమునందు బడిరని నమ్మవలసి యున్నది. రాష్ట్రవైశాల్యము తగ్గుట రాష్ట్రాధీశులకు సమ్మతముగాదు. క్రజల వాంఛితములను మాంటేగుగారు గనుగొనుటకు క్రయత్నింపలేదు. భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రవిభజనమునందు సదభిప్రాయమును దెలుపుచు నిరాకరించుటకు కారణముల నిటులు తెలిపిరి.

“పెద్ద పరిపాలనా ప్రదేశములలో నున్న యేకజాతి వారు తమకు ప్రత్యేక ప్రదేశముండవలెను అభిప్రాయములు హిందూదేశమున గానవచ్చుచున్నను, రాష్ట్రవిభజనమునకు పరిమితమై నూత్రమైనను విధానమున కంతకును అపాయకరముగ పరిణమించునని మా నిశ్చితాభిప్రాయము.....

కాని మావిధాన భాగముగ నూతనరాష్ట్రానిర్మాణమున కా ‘ర్యానానకూల్యమని పరిశ్రమించినను, ప్రస్తుతపరిపాలనా ప్రదేశములు కృత్రిమములనియు సౌకర్య విహీనములనియు మే మంగీకరించుచున్నాము. పరిపాలనా ప్రదేశములున్నవిగను, యేకముగను యున్నయెడల పరిపాలనా సౌకర్యము లభించునని నిశ్చయముగ చెప్పవచ్చును. కానననిర్మాణము మాతృభాషల మూలకముగ జరుగుటచే, ఆంగ్లభాషా సంకర్షణము లేనివారనేటలు ప్రజాసిత జీవనమున పాల్గొన వచ్చునను వాదము జాతులబట్టి గాని, భాషాప్రయుక్తముగ గాని రాష్ట్ర విభజనము గావించవలెనను సమన్వయ ప్రాబల్యము నొసంగుచున్నది. అధికారకార్యముల వలన నిట్టిరాష్ట్రీయ పున్న రాజ్యమును ప్రజలవై జొనుపరాదనియు, యిట్టి కార్యము రాజకీయ

సంస్కరణములకు ముందుగాని, పిమ్మట గాని తక్షణమే జరుగజూడవలయు మేము నిశ్చయముగ విశ్వసించుచున్నాము.”

మాంటేగుగారు రాజ్యాంగ విధాన నిర్ణయమునందు బాధ్యతాయుత పరిపాలనమును స్థాపించుట యవసరమనియును వా మార్గము నవలంబించుచున్నా మనియును ప్రతిపాదించిరి. కాని ఆ విధాన ప్రాప్తికి సాధనమైన భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర సూత్రమును ప్రయోగించుటకు శంకించిరి. ఇతర విధానములందు మాంటేగుగారి సూత్రములకును నిర్మాణములకును సమన్వయము గలుగుట దుర్లభము. ఆంధ్రు లీ విషయమై నిరంతరం దోషింపచేసిన వారి యాశయప్రావణము సాధ్యమగును. మాంటేగు విధానము కాసన రూపమును దాల్చుక పూర్వము ఆంధ్రులు పార్లమెంటు సభ్యులకు భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రానిర్మాణ తమును విప్పి చెప్పుటకు బూనుకొనుట యుచితము.

మెయిలుపత్రిక దుర్భాషలు

మెయిలుపత్రిక స్వరాజ్యవాదులను “మెక్సిమిస్టులు, నెకేషీన్లు బోల్షివికులు” మొదలగు దుర్భాషలతో నధిక్షేపించుట పనిగా పెట్టుకొనినది. తిట్లవలన పోయినదేమియును లేదు. కాని తిట్లకు తిట్లే సమాధానము నొసగగలవు. ఆ సమాధానము అధికారవర్గపు జాతియందు క్రోధమును క్రవ్యశిల్లజేయును గదా? హిందూదేశమునందు జీవయాత్రను గడుపుచు హిందువులను నిండించెడి ఆంగ్లేయ స్వాధీపరులకు తగినపేరు పెట్టిన నది రాజద్రోహ నేరారోపణముగా బరిణమించును. ఆంగ్లో హైందవపత్రికల దుర్భాషలను విని యానందించుటయును గర్హించుటయును పాలక పాలిత వర్గమునకు సహజమైనది.

శ్రీతోష్ణ జ్వర ప్రచారము

ఆరువారములనుండియును హిందూదేశమునందు నూతనమైన జ్వరము వ్యాపించుచున్నది. ఈ జ్వరము మొదటను బొంబయందు ఆరంభమైనది. ఇప్పుడు కలకత్తా చెన్నపట్టణములకు వ్యాపించినది. లక్షణములు కైత్యము జ్వరము మెత్తము. నుమారు మూడుదినములుండి క్రమముగా తగ్గిపోవును. జ్వరమువలన ప్రాణాభయము లేదు గాని దుర్బలత్వము గలుగుచున్నది. ఈపట్టణములందు 100కి 50 వంతున జనులు జ్వరము వలన బాధపడుచున్నారు. కలకత్తాయందు యూరపీయకులకు సయితము వచ్చినదని నేటి కంటివాద్రులు తెలుపుచున్నవి. ఈ జ్వరములవలనను కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయ పరీక్షలు నిలిపుదల చేయబడునని తెలియుచున్నది. ఇతర ప్రాంతములందును వారీవిషయమై తగిన శ్రద్ధను తీసికొని ఆరోగ్యమును గాపాడుకొనుట యుచితము.

పాతిపెట్టిన కత్తి - యుద్ధసహాయము

ఈశ్వికక్రిందను యుద్ధప్రకటన సభవారొక కథకు ప్రచురించిరి. ఒకనికి తండ్రినుండి వాడిగల కత్తి సంక్రమించెను. కొడుకు కత్తిని దొంగలనుండి కాపాడుటకై భూమియందు పాతిపెట్టెను. దొంగలు ఈసంగతిని విని వారినిదబడి సంహరించి ఆస్తి నవహరించిరి. వర్తమాన మహాసంగ్రామమునందు దేశ సంరక్షణమునకు ఆయుధములే కాకను ద్రవ్యమును నశ్వరసరముగనున్నది ప్రజలందరకు వారి ద్రవ్యము నిరపయోగము వాచకును పాలకులకు అత్యుగ నిచ్చి విజయమునకు దోడ్పడవలయునని కథరూపమున యుద్ధప్రకటన సంఘము వారుపదేశించుచున్నారు. విజయమునకై ప్రజలు సహాయము చేయుట ధర్మమని మేము ప్రజలను హెచ్చరించుచున్నాము. కాని ప్రకటన సభవారికథ సందర్భానుకూలముగ నున్నదని చెప్పుటకు వలదు పదము ఒకరూపాయి అయినను పుట్టికను జరులు గిజ గిజ లాడుచున్న సమయమునందు ప్రజలు సొమ్మును పాతిపెట్టినారని గాని గాచిపెట్టి వారనిగాని తెలుచుట భ్రమయని మాత్రము చెప్పవలసి యున్నది.

సంస్కరణములు-కలకత్తాఅభిప్రాయములు.

కలకత్తా ప్రముఖుల అభిప్రాయములు సంస్కరణములను గురించి నేటిపత్రికలో జరువవచ్చును. ఆంగ్లో హైందవుల కీ సంకల్పము పరమానంద వాయుకముగా నుండుటలో నేమి యాశ్చర్యములేదు. వారనుభవించుచున్న ఆచార్యములకా

అధ్యంతరము కలుగలేదు. వారి స్వదేశవిదేశ వ్యాపారమునకా లోటులేదు. వారి జీతబట్టెలకా నష్టము కలుగలేదు. మన దేశములో దేశీయులవలయు వారికున్న అధికారములకు గాని, వారనుభవించుచున్న మితిమీరిన లాభములకు గాని ఒక్కటిసమయమున నష్టముకలుగలేదు. దేశస్థుల చేతిలోకొంతిగాక పోయిన కొంతియైనను అధికారమునప్పించువల వారి పాలకవర్గము వ్యాపారరీత్యాఅనుభవించుచు అధికానుభోగములను తగ్గింపజూడవచ్చును. అట్టిమోసమేదియు యూరోపియను వస్త్రకులకు లేన కష్టము వారు భుజియుల నెగరజేయుచు ఆనందించుట సహజమే. మాంటేగుగారు మెసపటేమియా దిహార్తును విమర్శించుచు చేసిన యుపన్యాసము వారిని ఆగ్రహపీడితులనుగా జేసినను, ఆయన నెమ్మదిగా నీరీ కలలోనే కడుటవలన మాంటేగుగారిని వారెంతేని ఆశీర్వాదింప వచ్చును. ఈసంస్కరణముల నిష్ఫాల్స్యమును కనుగొనిన ఇంగ్లీషుపేజ్ పత్రిక వారీయవచ్చును ఉద్యోగముల నయిపుడు మరల్చి మాంటేగుగారును, మెమ్మసోష్ ప్రభువును నివిలు సర్వీసులో 100కి 88 చొప్పున ఉద్యోగములను భారతీయుల కీయకలసివదలదు. ఈమెత్తమును పాలుకు 100 కి 1 1/2 చొప్పున వృద్ధి చేయుచుండ కలసివదలదు నిఫారము చేయుట కేవలము అవసరమనియు ఖండించుచున్నది. పది పండ్లెండొడ్డ లోపల యూరోపియనుల సంఖ్యకంటె భారతీయుల సంఖ్య పారవేవోద్యోగములలో అధికము కావచ్చునట. ఈసంస్కరణముల కొండనప్రతి యెలుకనుపట్టుటతో సమానమయినవి. పదియోద్యోగముల నయిన నిచ్చి, భారతీయవిద్యాధికులను సంస్కర్తలు తృప్తిపఱుపరాదా? ఇచ్చటగూడ నేమియులేకుండ చేయవలయునని ఇంగ్లీషుపేజ్ పత్రికయు క్లయభిప్రాయము. ఇక కలకత్తా మితవాద నాయకులలో కొంతివందకి సంస్కరణములు ఆహ్లాదకరముగా నేయున్నవి. నీలో కొందరు చాల మార్పులు చేయబడవలయునని అభిప్రాయ పడుచున్నారు. జాతీయవాదులు సంస్కరణములు మనీషూనీ మాలేమకాయనుచేతికిచ్చుచున్నవనియు, అధికారవర్గము యొక్క సంరక్షితత్వము వృద్ధియగుచు గాని తగ్గదనియు, ఈసంస్కరణములు దీర్ఘదృష్టిగలవారిని మోసముచేయ జాలవనియు, ప్రాస్యదృష్టులు మాంటేగుగారు చేసిన మోహంపు కలలోజిక్కుకొనుచున్నారనియు ఘంటాపథముగ జెప్పవచ్చును.

మా యభిప్రాయము మాంటేగుగారి విధానము అలాచేతిలో వైకుంఠమును జాపుచున్నదని ముందు యెప్పటికీ, శోరవదంతియు పూర్తిగా మనకురాగలదట. ఇప్పుడు గట్టిగా మనచేతికి వారిచ్చిన దేదీయో చూచు కొనినయెడల అదివాల్సీ, మాంటేగుగారు ఆకాశమునకును భూమిని మధ్య దేవీవ్య మానవయిన కాంతులతో వెలగుచున్న స్వరాజ్య మండీరమును నిర్మించియున్నారు. కాని దానికి మెట్లనుగట్టుటకాని అందు కాపురము చేయవలసినవారు భారతీయులని గాని ఎందువలననో మఱచి పోయినారు.

బర్మాకు తంతివార్తలు:—బర్మాకు ఆడ్గరి తంతివార్తలు పంపబడినవి అధికారులు ప్రకటించిరి.

మేజరు నవాబ్జాదా అబ్దుల్లాఖాన్ (భోపాల్) గారు తమ పండ్లపు గుట్టముల నన్నిటిని యుద్ధవిమిత్రము ప్రభుత్వము వారి కొనంగిరి.

అరణిమండల హోమురూలుపథ:—సంస్కరణములను గూర్చి ఆలోచించుటకు ఈనెల 25-వ తేదీనీ ఈసభ జరగునని అరణి హోమురూలు సంఘమువారు ప్రకటించిరి.

కలకత్తాయందు నూతన జ్వరమభివృద్ధి నొందుచున్నది. వాక్యదులనేట లీ జ్వరములతో ప్రకృతిబట్టి. 40 మంది కన్యమ్మ శాఖోద్యోగులకు జ్వరము వచ్చెను. విద్యార్థి వనతి గృహములందలి బాలులలో సగముమందికి జ్వరములు తగిలెను.

చందనశైలము:—మైసూరు సంస్థానమున అల్పిష్ట చాటుటకు గారుచందనశైల పరీక్షను (యంచీగంధ పుమానె) ఎత్తువ వృద్ధిలోనికి తెచ్చుటకు చాల పట్టుదలతో పనిచేసెదరని తెలియుచున్నది.

రంగూనులో రసాయన ప్రావీణముల నన్నిటిని, మలకులను ఓమధులను మున్నగు వానిని తయారుచేయుట కొకకొక కంటెనెర్ స్థాపింపబడినది (ఇ. ఎం. డి. నేజాకంకెనె) ఈకంటెనెర్ క ర్యాలయము కొఱకు బిరావతి నది నుండి 18 1/2 యకరములు స్థలము తీసికొనబడినది. ఈ ఫ్యాక్టరీ గాత్రంబగల్గు పని చేయును.

రెండవ యుద్ధమునకు

(1197)

ద ర ఖా స్త లి పు డ వే క్షి త ము లు.

ఈ యుద్ధము నూటికి ఏకవంశపున ఈయబడును. వృత్తికన్ను లేదు. ఈ యుద్ధమునకు ప్రత్యేకములు మరల 1921వ సంవత్సరములో నూటికి నూరురూపాయలు యివ్వబడును. 1923 వ సం॥లో గూడ నూటికి నూరురూపాయ లీయబడును. 1925సం॥లో 100-కి 103 రూ॥ను, 1928లో 100-కి 105 రూపాయలును కర్రములనుకొనువారి యిష్టప్రకార మీయబడును.

ఇంతకంటె భద్రమైన సొమ్ముదాచుకొనుపద్ధతి వేరులేదు.

ఈ ప్రకటననే దరఖాస్తుగ ఉపయోగించుకొనుటకు దీనిని చిప్పి మీ చేతువ్రాసి పంపుడు.

ద ర ఖా స్త న మూ నా.

మదరాసు బ్యాంకింగ్,..... 1918.

కో కా ధి ప తి,

అయ్యా, ఇందులో .....రూపాయలచెట్టును లేక రొక్కమును పంపుచున్నాను. దీనికోక యుద్ధమునకు ప్రత్యేకము (పామిడినోటు *) మోకాని నిప్పించిన మీ కెంతయు కృతజ్ఞుడను. ఈ ప్రత్యేక సొమ్మును ఏ సంవత్సరములో సొమ్ముకావలయునో ఆ సంవత్సర మందలి తక్కినవాని కొట్టివేయుదు. * 1921, 28, 25, 28 సంవత్సరములో వాపసుచేయవలయును. పైజరిలో ఇవ్వబడును. ఇట్లు విశ్వసనీయుడు. చేరు.....మిలాపము..... (సప్తముగ వ్రాయుడు.)

వి రో పా మ హా నం గా మ ము

(రైలుకు ఏజెన్సీ.)

ఇంగ్లండు శత్రు వ్యాపారపు ఏర్పాటులు
లండను, జూలై 11:—పార్లమెంటునందు ప్రజాప్రతి నిధిసభలో శరీరార్థ శత్రుగారు విశేషకృత్యవహరములను గూర్చి ముచ్చటించుచు ఈ విషయములను గూర్చి యోచించునపుడు శత్రువులు ప్రజలకు ఇంకను జేయుచున్న దుర్మయములను ఆ కార్యములను మనమునందించి కొనకలేననియు, ప్రజాభిప్రాయ ములను కొంతకాలం పాటింపకలేననియు చెప్పిరి. ప్రతిజిల్లా యందును పురుషులైతఁలొ స్వేచ్ఛా వాసమున నుంచబడవలసి నవారి విషయమును స్త్రీలైతఁలొ స్వదేశమునకు పంపివేయ బడవలసిన వారిని గూర్చి మఱియొకసారి యోచింపవలెనని కమిటీవారి సభ్యులకు తెలిసిన ప్రభుత్వము వారు తలచియుండిరి. స్వేచ్ఛావాసమున నుంచబడవలసిన వారిని, అట్లు చేయవలయునని ఆందులకు కారణములు బహిరంగ ముగా చెప్పబడును. చిరకాలాంక్షచే నివాసియుని యొగ్గతా పులిమున్నుతో దానిని మరల పరిశీలించెదరు. యుద్ధ కాలము సం తోసగుడిన యొగ్గతాపత్రములు ప్రబల కారణములున్నచే తప్పి పట్టవలెదరు. అంగ్లదేశ కార్యాలయము వారియై యొగ్గతాపత్రము లేనిదే చేరు మార్పుకొనబడ గూడదను నూత్రము భూతకాల విషయమును పాటింపవలసిన నిర్ణ యింపబడును. శత్రురక్త బంధముగలవారిని ప్రభుత్వోద్యోగ ములనంది తీక్షణమే తొలగింపవలెనను నూతనము తానంగి కరింప జాలవనియు, బ్రిటిషు మాతాపితరులకు పుట్టినవారినే ప్రభుత్వోద్యోగములందు నియమింపవలెనని తాము నూచించు చుంటిమనియు, యుద్ధ కాలమున జాతీయ వన ర ములను బట్టి ఈ స్వేచ్ఛమును కొందఱి యెడల పాటింపకుండ నడచుచున్నందున శరీరార్థ శత్రుగారుచెప్పిరి. శత్రువిదేశీయులు మాత్రమే గాక, ఇతరవిదేశీయులను స్వని ధ్యారణ (విడెంటి) పుస్తకములను గలిగియుండవలెనని ప్రభు త్వమువారు నూచించిరియు, శత్రువిదేశీయులు కాకుండ నుండు ఇతర విదేశీయులకైన జేమను నుండవలెనని వారిని ద్వీపాంతర వాసమునకు పంపుటకును ప్రభుత్వమువారు కాస నము జేర్చుటకయ్యునని చెప్పిరి. త్వలో శత్రువ్యాంతులను కట్టివేయవలసినయు, శత్రువ్యవహారములందు నిర్బంధము లేర్పి అనుబంధమునూడ వానిని యుద్ధానంతరము ఈ వ్యాంతు లను నలుల తెలుచుతో ఈకాసమునకును ప్రయోజనముండదు. బ్రిటిషు వ్యాపారసంబంధములను పొందుకొంటే జర్మనులు తమ వ్యాంతులను విజయొగించిరి కాన వానిని ప్రత్యేకముగా యోచింపవలెను. యుద్ధానంతరము కొన్ని కర్తవ్యములకు ప్రతి బుటలో శత్రువ్యాంతులు తెలుపబడ గూడదని “వాక్ థ్రెన్స్ మెంటులెట్” క్రింద వ్రాసినము సేర్పబడువలెనని ప్రభుత్వమువారుకొనిరి.

ఇంగ్లండులో విదేశీయులు.
లండను, జూలై 11:—విదేశీయులు మనలో శక్తి ప విందిరా అనునది మంచిపరీక్షయగును గాన యుద్ధసమయ మన పౌరసత్వ మొనగుటలో చాల కష్టములున్నవి. ప్రజాన ములను కొరకే అట్టివారి విషయమును మరల పరిశీలించుట యల్పకరము. మఱు సప్తము కలిగినపుడెల్ల విదేశీయులొని జర్మనులు తమ సంతకమును వెల్లించుచునే యుండిరి. ఆలేఖ లన్నియు నాకుచేరినవి. అట్టికార్యము లిటువంటి జర్మనరాదు. అందులకు తగిన సాక్షమును సమకూర్చవలెను. జర్మనులు నిరం తరమును వైద్యకాలా నొకలను ముందుట అనవాయలను కఠింపుట మున్నగు పూతుకములను చేయుచుండటచేతనే ఈ యాగ్రహభావ వధికి మైదీ గాని జేరొకటిగాదు. విదేశీయు లను బాగుగా పరిశోధింపవలె నని లాయరు జార్జి గారు పార్ల ప్రజలసభలో నుడిచిరి.
జర్మను సబ్బరైనులు.
లండను, జూలై 11:—జేమనలు లిబరల్లు క్లబ్బు నందు ఎడ్వీరలు సింనుగారి కాలిక్య మొనగుచు ప్రజలభావ ములను సర్వకాలము పౌరభావ్యో సంస్థానము వైపుకు ద్రిక్పటయించు విన్ననుగారి కంటె అధికముగా పనిచేసిన ప్రముఖులకైనను లేరనియు ఇదియే మన లోకాభిమతియు, దీనిని అనుజనం దుంచుటయే అత్యవసరమగు అంకిజ్ఞాతీయ విషయమనియు అస్పీయుగారు చెప్పిరి. సింనుగారు శత్రుత్వ త్రైమియ్యు 10 లక్షల అమెరికన్ డాలర్లను రంగమునకు బంపబడుట బ్రిటిషు నాకాదేశమునకును, వ్యాపార నౌకలకు ననుజరిగినదనియు, సబ్బరైనుల ప్రమాదములు తొలగినవనియు, మంగళవారమునాడు తాము రాజాగారిలో భోజనముచేయు చుంటి మనియు, రాజాగారు పత్రిక మరంగ విశేషము లను చెప్పుచుండెననియు, అస్త్రీలియనుల ప్రక్క న నిలచి పోరుమందుకులను అమెరికనులకు విజయోత్సాహ మధిక మగుచుండెననియు చెప్పిరి. ఒక అస్త్రీలియను వైనికోద్యోగిని అమెరికనులను గూర్చి అడుగగా అతడు అత్యుత్సాహకరముగ చెప్పెను. అమెరికను నౌకలకును ఇంగ్లీషునాకాదేశములకును సంబంధము లేకున్నప్పుడు అమెరికనుల యుద్ధ క్రమమును గూర్చి సింనుగారు చెప్పుచు గాయపడినవారి సభ్యుగగా తాము జర్మనులను కలిసి కొనకుండనన్నప్పుడు కొంచెము భయమొంది తిమనియు, కరువార ఒకజర్మనుడు ఒకఅమెరికనునితో నిలచి పోరాడబాటదేని కనగొంటిమనియు శత్రుత్వ త్రైమియ్యిని చెప్పి రి. జర్మనుడు మరఫరంగి మరుగుననన్నంత మట్టుకు బాగుగనే యుండును గాని ఎదుట కత్తిమాసి పోరుటకు భయపడును.

నియోజనము.
లండను, జూలై 10:—తూర్పు ఫిన్ల్యాండ్ లిబరల్ సంఘమువారు “హెచ్. ఇ. కాటను (ప్రభుత్వపాక్షికుడు) గారిని నియోజింప గోరిరి. స్వతంత్రవాది డెల్లెరుగారు గూడ నియోజనము నచేసిందిరి.
సబ్బరైను ప్రమాదములు.
లండను, జూలై 11:—సౌతాంప్టనునందు కెల్లికో ప్రభు వుపన్యసించుచు అగ్ని మహమునందు శత్రువుల సబ్బరైను తంత్రమంతయు విఫల మగునని తాము చెప్పిన భవిష్యత్ వృత్తాంతమునుగూర్చి పట్నాచు సబ్బరైనులు నౌకలను ముంచు టకంటె త్వరగా నూతన నౌకలు నిర్మింపబడుచున్న వనియు, సబ్బరైనులు త్వరగా ముంచివేయబడుచున్న వనియు, సబ్బరైను తంత్రము విఫలమైనదనగా ఇదియే తమయర్థమనియు జర్మనులు నవ్వును తెచ్చిజేసిరి తరుగని తమ నమ్మక మనియు చెప్పిరి.
అధినివేశనముల వాటికి విందు.
లండను, జూలై 12:—నేడు మాన్సును మందిరమునలా ర్థమేయరుగారు విందుచేసిరి. బాల్మరుకెల్లికో, మిల్నరు వాల్వి రులాంగుగార్లు కూడ వచ్చిరి. అధినివేశనముల అభివృద్ధికి ఇం గ్లాండు దొంతనమువారు సహకారు లయ్యెదరుగాని అభ్యంత రమును కలిగింపరు. చేయబడు మార్పు లెట్టివైనను సామ్రాజ్య స్థాయిర్యము సధికముగా చేయుననిగా నుండవలెను వక్రలునుడి చిరి. సామ్రాజ్యపదార్థములను మనము సరిగా నుపయోగించిన శత్రువులు చొరుచుకొని రాజాలననిరి.
సామ్రాజ్యయుద్ధసభ.
లండను, జూలై 12:—ఈ సభవాకిని చాల హెచ్చుగా జరిగిండున ఒక కత్తుమనోజాలలో నిది విరవింపబడ వచ్చును. యుద్ధమంత్రులనుకొరకు మరొకరికాలము అధినివేశ నముల ప్రధానమంత్రు లొకవలెకయ్యునని మార్షింగు పోస్టు వ్రాసినది.
ఎంపెరుబాంకి.
లండను, జూలై 12:—పెద్దపత్రిక సామ్రాజ్యమునం దంతటను వ్యాపారమును సాగించుటకు లండనునగరము, స్కాట్లండు, దక్షిణఆఫ్రికా ఇండియాదేశములలోని బాంకుల సం యోగ మేర్పరుపబడెనన్నదని వై వాన్సు నూసు వ్రాసినది
ప్రామ్మ
బ్రిటిషువిమాన కార్యములు.
లండను, జూలై 11:—విమానయుద్ధమును గూర్చి జన రలు హేగుగారిట్లు ప్రకటించిరి:—జూలై 10 తేదిని మేము 7 శత్రువిమానములను ధ్వంసముచేసి 6 విమానములను నిరుత్త యొగముచేసి నేలగుల్పితిమి. నాలుగుబ్రిటిషు విమానములు కనపడుటలేదు. మనదృష్టికి కన్న మడ్డమునచ్చెను. పగటిపూట ఆశేక ప్రదేశములందు 10 టన్నుల బాంబులను పేసితిమి. రాత్రి పూట వర్షమువలన విమాన కార్యములకు ప్రతిబంధకము గలిగెను.
ఇంగ్లీషు విమానదళము.
లండను, జూలై 11:—ప్రత్యేక సమావేశ మొకటి జూనుమాసమున జరిగినై దాడి సరిపి 74 మట్టులనుండును 61½ టన్నుల బాంబులను పేసెను.
అంగ్ల రంగము.
లండను, జూలై 11:—నేటిరాత్రి జనరల్ హేగ గారిట్లు ప్రకటించిరి:—ఈనెనుకు ఈకార్యమునందు రాత్రి యందు కొందఱు వైదీలను పట్టుకొంటిమి. నేటిదినము అస్త్రీలి యనులు పెరిస్ ప్రాంతమున జర్మను కందకములలో చొరబడి 70 మంది కంటె వైగా వైదీలను మరఫరంగుగా పట్టుకొనిరి.
మరాఠురంగము.
లండను, జూలై 11:—మరాఠువా రిట్లు ప్రకటించిరి: రట్టుఅదవి సరిహద్దులందు రాత్రిపూట స్థానములనువృద్ధిచేసి కొని కొల్పోగామునంతకు, కొల్పోగావు స్వేచ్ఛనుండి. నూటో మును నుంటుపాల్ మైదానమునకును గల స్థానమును నశపరచు కొని 50 మంది వైదీలను పట్టుకొంటిమి.

నూతన సంస్కరణము నున్నది. కాని యీయంత్రము కాసన సభా వాయుకుడు నుండవలెననియు, యీతని జీతము బడ్డెటులో నుండవలెననియు తేన నడుపుచున్నాను.

ప్రధానమగు ఆర్థికవిషయము నివేదికమున చర్చింప బడలేదు. ఈవిషయమున ప్రజాప్రతినిధుల కధికారము నొసంగ వలయును. కాసనసభాసభ్యులను గ్రామములనుండి సేర్పరచు విధానము ఖండింపవలయున్నది. ప్రస్తుతవిధానమునబట్టి ప్రభుత్వమువారి అధికారము ఆచంచలమై యుండును.

అయినచో కర్షకములైన పిమ్మట ప్రభుత్వ విషయములను సంక్రమింపవలయునని మార్చి వచ్చునని నివేదికము వాకొనుచున్నది. ఇందులకు నియమింపబడ నున్న కమిషను తగినకారణమున దిద్దినకర్కయితర విషయములలో ప్రతిరా వ్యక్తియను అయిన కర్షకముల గతించిన తరువాత ప్రభుత్వ విషయములను సంక్రమింప విషయములగు మార్చవలెను.

ప్రీతికవునియ న్యాయవిషయ పరిష్కారమున కవసరమే గాని, పరిపాలనావిషయములలో రాజప్రతినిధికి సలహానిచ్చుటకు నిర్బంధముగల అధికారము. ఈసభవారి తేనీని బాధ్యతలు కారు. ఇండియా కవునియను సంపూర్ణముగ తొలగింపవలసిన దని దేశ మేకగ్రీకులగు వాంఛించుచున్నది. కాని యిప్పుటికినైన సీతార్యము జరిగినది కాదు.

విషయమునైన కార్యనిర్వాహకాధికారము ప్రజాధికారమునకు లోబడవలెను ప్రయత్నములు జరుగలేదు. అధికార ప్రాబల్యమునకే ప్రీతికవునియ నిర్బంధమైనది. స్వయంనిర్ణయ శూన్యమిట నుల్లంఘనమైనది.

ఎల్లదలను ఆపాయములు సంభవించునను భయమున నదలివేయవలెనని బ్రిటిషుప్రజలను, మంత్రివర్గమువారిని వనము కొరకైనను. ప్రతిస్పంశునను రాజప్రతినిధి అధికారమే కాన వచ్చుచున్నది. ఈఅధికార విధానమున కర్షింపి, భారతీయుల ను స్వపరిపాలనము నొసంగుట ప్రయత్నము.

ప్రముఖుల యభిప్రాయములు.

అస్సాసియేటెడ్ ప్రెస్ వార్తాసంఘప్రతినిధి కలకత్తా లోని 24 నున ప్రముఖులను దర్శించి సంస్కరణములను గూర్చి వారి యభిప్రాయములను గోరెను.

రాజకీయసమన్వయము పరిష్కరించుటకు విశ్వసనీయ మగు పరిశ్రమ చేయబడెననియు భావికాలమునకు నదలి వెట్టబడిన విషయములు కొన్ని ప్రస్తుతము చేయబడిన నూతన లకు కృతీకేముగా నున్నవనియు, ఎన్నికవర్గము అనునది తే నుండ నుండుటయు, ఇందు యూరపియనుల స్థితికి సమాధాన మేర్పడకుండుటయు గొప్పలోపములనియు వాని నింకను యో చింపవలసి యుండుననియు గా. ఈడెకా గా రనిరి.

గా. ప్రాంట్ కాపురగారు సంస్కరణముల నామో దించిరి.

సంస్కరణవివరములపై ఆభిప్రాయములను తెప్పటకు సమయమింకను రాలేదనియు, ఇందు ఆభివృద్ధికరకాళములు గల వనియు, వీనినుండి ఆదరణయోగ్యములగు వానిని ఏల తీయ గూడదో యనియు మొత్తముమీద సంస్కరణముల కొరకు తగుప్రయత్నములు చేయబడెననియు గా. కం గా రనిరి.

పూర్ణి గారు సంస్కరణముల నామోదించిరి.

భారతభావిసౌఖ్యస్థితి కవకాళములుగలవని గా. ఆర్డెకా డెకా గా రనిరి.

ఈసంస్కరణములు సద్భావముతో నూహింపబడిన వనియు, కొంతకాలము అన్నికీతుల ఆశయములను సఫలము చేయగలవనియు, ప్రజలు సద్బుద్ధితో, బాధ్యతగలిగి తమకొనగ బడిన అధికారములను సక్రమముగ నిర్వహించుకొనినచో, మరి 10 సం. లలో బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు స్వపరిపాలనమునకు మరింత యభివృద్ధికరములను సంస్కరణముల నిచ్చెద రనుటకు సంజేహము లేదనియు సంస్కరణములలో మన కొనగబడిన వానిని మనము సక్రమముగ నిర్వహింప కత్తిగల వారమనియు ఇంకను అధికారములను మన కొనగవచ్చుననియు ఋజువు చేయుచున మనదనియు నర్ రాజేంద్రనాథ ముఖర్జీ గా రనిరి.

నర్ కృష్ణగోవిందమూర్తి గారు సంస్కరణప్రజాధి నామోదించి దీనియోజనములు నియమింపబడనున్న రెండు కక్షలమీద భారతపది యుండుననియు, వాతీయమగు సేన లేనిది ప్రయోజనములేదని గాన సేనానియమును ఇంకను దైర్య మతో నెడకొన్నదగుననియు చెప్పిరి.

మరేంద్రనాథ టెర్రి గారు ప్రస్తుతము వచ్చిన సంస్క రణములను విరసాదహించి ఇంక సభికసంస్కరణముల కొర కుండోకన నలుపరలెనని చెప్పిరి. ఇందు విశేషమగు సభరణను

తేనీ సంస్కరణము లభివృద్ధికరములుగ జేయవలెను. బాధ్యతా యంత్ర పరిపాలనా మార్గమున కిది ప్రథమసోపానమని యొప్పు కొనకతప్పదు. ప్రజలకేయబడు ఎన్నికల అధికారమును బట్టి యు, సంక్రమింప కాలము విధమునబట్టియు, అభిలభ్యత రాష్ట్రీ యార్థికప్రయత్నములపై ప్రజాప్రతినిధుల కొనగు అధికారమును బట్టియు ఈ సంస్కరణవిధానము ప్రజామోదమున బడయు టయు జయము నొందుటయు ఆధారపడి యుండును.

నర్ దేవత్రపాద్ సర్వాధికారిగారు బాధ్యతాయంత్ర పరి పాలనమున కిది ప్రథమ సోపానమనియు, దేశమునజయించి స్వాధీన మయ్యెనుకొనుటయందు గాక ప్రభుత్వమున ప్రజా ప్రతినిధుల అధికారవారమునకే బ్రిటిషుప్రభుత్వము నిలువబడ గలదను వాస్తవమున కిది నిదర్శనమయ్యెను చెప్పిరి.

బి. చక్రవర్తిగారు మొదట ఈసంస్కరణ విధానమున కాకాభంగము గలిగెననియు సంస్కరణము లేట్లున్నను అం గు బాధ్యతాయంత్ర పరిపాలనా ప్రజానము లేదనియు హిందూ దేశప్రభుత్వమున భారతీయ ప్రతినిధుల పలుకుబడి చెల్ల నంత నలకు బాధ్యతాయంత్ర పరిపాలనా ప్రారంభమే యుండదని యు, రాష్ట్రీయ పరిపాలనా విషయమున ప్రభుత్వకాళిలను విభజించుటకలన కొన్ని కాళిలయడ ప్రభుత్వమువారి అధ్యా దణరమున కకకాళముగలదనియు, ప్రజాసంక్రమిత కాళిల కాచెదమన్న ప్రతినిధుల నెన్నకొనదగిన వారిని కృత్రిమము విషయమును ఎన్నడో సమాజము కానన్న కమిటీలు యోచింపవలసి యున్నదనియు సంస్కరణ విధానమంతయు ప్రజల ననుమానముతో నాయుటమీదనే యాధారపడియున్న దనియు, కాంతి సక్రమ పరిపాలనమునకు కృత్రిమ విగ్రహము లూరక బూజింపబడుచున్నవనియు, వీనికొరకు ప్రతిదియు త్య జింపబడుచున్నదనియు చెప్పిరి.

గా. పి. సి. మిత్రగారు సంస్కరణముల నామో దించి కమిటీల విచారణమీదనే విశేష మధారపడి యుండు నని చెప్పిరి.

ఈ సంస్కరణ ప్రజాధికరణ ప్రజల యాశయములతో క్రమమగునవి చాలకలకు ఫలించుననియు, బాధ్యతాయంత్ర పరిపాలనా మార్గమున కిది విశేషాభివృద్ధి నొసగుననియు ఆర్. సి. టెర్రి గా రనిరి.

మంత్రిలని చెప్పబడువారు కాసనసభకు బాధ్యతై యుండవలయుననియు బాధ్యతాయంత్ర పరిపాలనము నొసగు నంతకలకు సంస్కరణప్రజాధి నామోదించెదననియు టె. చాడరీగా రనిరి.

నర్ నీలరత్న సర్కారుగారు సంస్కరణవిధానము నామోదించిరి.

హిందూదేశప్రభుత్వమునకు సంబంధించి నంతవట్టుకు సంస్కరణవిధాన మకాభంగము గలిగించెననియు ప్రభుత్వ మున ప్రజాతత్వపు పలుకుబడి యుండుట కవకాళము లేకున్న దనియు (తెజస్వీన్ ఎసెంట్) కాసనసభ కేయబడిన క్షల్పాధి కారమును కాన్సల్ ఆఫ్ స్టేటు మూలమున వజల తీసికొన బడెననియు సంస్కరణ విధానము సుత్యక్తికరమని ప్రజలు గ్రహింపకాలరనియు, ఈ సంస్కరణము మూలమున గవర్నరు కు ఇదికలకు కంటే నిరంకుశాధికార మతికేయించెననియు వి. బి. టెక్ గారు చెప్పిరి.

ఈసంస్కరణ విధాన మకాభంగజనక మనియు, మొదటి నుండి చివరకు ఇంగ్లీషువారి అధికృతయే పాటింప బడినదనియు, ఈసంస్కరణ ప్రజాధిని దేశము వారందఱు రామోదించురని గాని మృదయ పూర్వకముగ నొసగబడని ఈసంస్కరణములను సుత్యక్తికరముగ ప్రజలు గ్రహింతు రని గాని యూహింపవలసినదిగా మిరేంద్రనాథ దత్తుగారు చెప్పిరి.

జి. ఎన్. రాయ (బారిష్టరు) గారి సంస్కరణ విధాన ము కాంగ్రెసులేని విధానముకంటే బాగున్నదని చెప్పిరి.

బి.సి. చటర్జీ గారు ఈసంస్కరణములవలన భారతీయు డు వజల మనుష్యుడుగ తలయెత్తుకొన గలుగునని చెప్పిరి.

బిల్లగూ సీతియెట్లున్నను ప్రభుత్వము వారియందర్య ధిక విశ్వాసమును మనము గలిగియుండవలెనని చెప్పబడుచుం డగా ఈ సంస్కరణ ప్రజాధియం చామూలాగ్రము భారత ప్రజలయెడ అవిశ్వాసమే ప్రకటితమైన దనియు, హిందూదేశ ప్రభుత్వమే సర్వవ్యాపకమైన దనియు బి. కె. లాహిగారు చెప్పిరి. సి. సి. షోన్ గారు సంస్కరణల నామోదించిరి.

ప్రజల కిచ్చు ఎన్నిక అధికారమునను స్వల్ప సంఘ ముల ప్రాతినిధ్యమునను సంస్కరణముల ఆయాజనయము లాధారపడియుండునని బి. బి. రాయ బరగావ్ మహాశయ సభా కార్యదర్శి చెప్పిరి.

ఈ సంస్కరణము లకాభంగకరములుగను నిమగ్నయో గములుగ నున్నవనియు, ఏమేమో అధికారముల నిచ్చుటకు కనపడుచున్నవి కాని అంతయు ముఖ్యమైనవియు జేరేంద్ర లాల టెర్రి గారు చెప్పిరి.

మహమ్మదీయ ప్రాతినిధ్యమునకు మరికొన్ని యవకాళ ముల నీయవలెననియు, మొత్తముమీద మంచి ప్రయత్నమే చేయబడినదనియు గా. డాక్టరు స. ప్రకాశగారు చెప్పిరి.

ఇప్పటికంటే అధికాభివృద్ధి కరమనియు దీనిని ప్రజా మోదితమగుటకు చేయుటకు కొంత సంస్కరణము చేయవలె ననియు మోదూద్ రహమాన్ (బారిష్టరు) గారు చెప్పిరి.

రంగూను ప్రెస్ ముప్పత్రిక.

పార్లమెంటు విధాన ప్రభుత్వ మార్గమున ప్రారంభింప గూడదని తా మేర్పాటుకొనిన విధానమునకు కృత్రికముగా తమ కనంతరము వచ్చినవారు అనుసరించుట చూచి మార్గగా తేమనుకొనవో? మిలీట్ మార్లే సంస్కరణ విధానములు వచ్చినవెనుక భారతీయకాలములయం దెంత కలవ నుంచితి రని రంగూను ప్రెస్ ముప్పత్రిక ప్రశ్నించుచు, చర్యను దీసికొన వలసిన యవసరమును గూర్చి సమీక్షించు, పాఠకులను సమీక్షించ లేదని వ్రాసినది.

రంగూను గజెట్టుపత్రిక.

నిదియ సెర్వీసులో భారతీయుల సంఖ్యను కృత్రికయే టను రంగూను గజెట్టుపత్రిక భయాత్పర్యములతో వాయు చున్నది.

పంజాబీ పత్రిక.

ఇంకను అనేక ముఖ్య విషయములను ముందు వరవక్కి రించు వనిని అధికార కర్మమువారికిచ్చు సంస్కరణముల సం దర్శమున భారతీయు లత్యాచారును కావరు. ఎన్నికల విషయమున ప్రజలకుల అధికారమును ఎంతయో నిర్ణ యింప వుండుటయు, ప్రభుత్వ కర్మమువారి విధులను నిర్ధారణ చేయవలెననియు గొప్ప లోపమని పత్రిక తెల్పినది.

“బాధ్యతాయంత్ర ప్రభుత్వము విబృధింప జేయుటకు రాష్ట్రమునే ప్రారంభమున దీసికొనవలెనని చెప్పబడినది గాన ఆ రాష్ట్రములందు రాష్ట్రీయ విషయములకు సంబంధించి నంత వట్టుకు తక్షణము సంపూర్ణబాధ్యత నొంది కొన్ని కాళిలను ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహక కర్మమున నొక భాగము నకు కదిలివెట్టవలెను. ప్రభుత్వాధీన కాళిలను సంక్రమిత కాళి లను నిర్ణయించుట యందే ఈ సంస్కరణ విధానపు లయోజ నయము లాధారపడియుండును.

ప్రెస్ బ్యూను పత్రిక

ప్రెస్ బ్యూను పత్రికయగుడ రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వ నిర్వాహక కర్మమునుగూర్చి వ్రాయుచు గత ఆగష్టు 20 తేదీని ఇచ్చిన వార్తానామము నిర్వహించు విధానమున నొక భాగమని వ్రాసి ఇంకను ఇట్లువ్రాసినది. ప్రజాప్రతినిధులకు సంక్రమి తములను కాళిలను నిర్వహించుట కొక విధముగల దని బాధ్యతలకు ప్రభుత్వమునకు వెలుపరలెను. మంత్రిలు గవ ర్నరుచే నియోగింపబడిన వారేయైనను దమ యద్యోగములను కాసన సభ్యుల యుద్దము ననుసరించి కహింపవలెను. కాసన సభ వారి యుద్దమైనచో ఆ మంత్రిలలో నెవ్వనినైన ప్రోసికేయ వచ్చును.

ఆంధ్రపత్రికా సంపాదకుని సముఖమునకు:

అయ్యా, వెలుకడిన మాంటాగు మొన్నపర్వ సంస్కరణ ప్రజాధికా విధానము తిలకింప ప్రతి భారతీయునకిని నాకా భంగము కలుగుననుటకు సందియము లేదు. ప్రజాధికా విధానమును తిలకించిన యాండ్లముల స్వస్థ్యములకు, వార్త నిరంకుశ పరిపాలన కేలోటు రావీక, వారాధికత్వములను మరింత దృఢీకరింపగల్గిరి. భారతీయుల కాకాభంగము కలుగు నట్టి యన్నత్రపు సంస్కరణముల విమర్శించుటకు కాలవిలం బనమే గాని భారతరక్తము కల్గిన నేరికిని లాభకారికావాలదు. ఆనాడే కాంగ్రెసు-లేని ప్రజాధికా విధానములకు తక్కువగు నే సంస్కరణముల నామోదించునని కంకణ బద్ధుల మైన మనము ధృఢసంకల్ప చిత్తులమై, మూర్ఖ చంద్రా దుల ప్ర మించిన మనము సక్రమందోకననుండి విరమించునని వాడుచిచ్చి యుంటిమి. అది తప్పని న్యాయధర్మ పాలనాకర్మమని నేకొందిన భారతీయులము. యట్టి కపటమునండి వెనుకాడుట సమంజసమే. అప్పుడు మీర భారతీయు లెట్లుగుదురు?

చందాదారులకు విజ్ఞప్తి.

—:—:—:—

మచిలీకట్టమునందలి మా పత్రిక చందాదారులు వా రీయవలసియుండు చందా బాకీలను మా యేజంటు గంధం వీరయ్యనాయడు గారికి సాధ్యమగు సంతర్పరలో యిప్పించి ప్రార్థితులు. వ్యవస్థాపకుడు.

ఆంధ్ర పత్రిక

1918-వ సం॥ జూలై నెల 13-వ తేది

శనివారము.

రాజ్యాంగ సంస్కరణములు

—:—:—:—

హిందూదేశ ప్రభుత్వము

మాంటేగుగారు 1917 ఆగస్టు 20-వ తేదిని చేసిన ప్రసంగము భారతీయుల హృదయ క్షేత్రములందు స్వరాజ్యాశాంకురములను నాటివది. ఆ ప్రసంగమునందు

“1. సకల రాజ్యాంగ కాఖిలమును హైందవుల సాహచర్యాభివృద్ధి. 2. స్వపరిపాలన సంస్థాపనల క్రమవికాసము. 3. హిందూదేశమునందు బాధ్యతాయుత పాలనము క్రమముగ స్థాపితమై హిందూదేశము బ్రిటిషు సామ్రాజ్యాంతర్యామగ పరిణమింపవలయును. ఈ విధానమున నభివృద్ధి క్రమక్రమముగ సాధ్యమగుట కొక్కిరియించునట్లే కలుగవలసి నేను తెలుపగోరెదను. భారతీయుల పురోభివృద్ధి నరయు బాధ్యత ఆంగ్లేజు హిందూదేశ ప్రభుత్వముల వారియందే యున్నది గాన కాలనిర్ణయమును బడగబడదగిన అధికార భాగవిస్తయుమును గూడ వారే చేయవలసియును. ఈ రీతి నూతన సేవావకాశము లెవరికి లభింపవలసి వారు దొరతనము వారికి చేయు సహకారమును బట్టియు, తమ బాధ్యతను గుర్తించి వారెంతవరకు విశ్వసించదగునని తలంచెదరొ దానిని బట్టియు వారు కార్యనిర్వహణమునకు గడగవలెను.”

ఈ సంభాషణమునందలి భావములు మహాదాశాంకురములను నాటివవి. ఈ యాశకు కారణములు మాంటేగుగారి యుద్ధారభావమునందు విశ్వాసము; ఆంగ్లరాజనీతిజ్ఞుల ధర్మప్రతిజ్ఞలు; హాహసంగ్రామ ప్రయోజనములు; భారతీయుల సహజ స్వత్వములందు విశ్వాసము అని విదితమగుచున్నది. మాంటేగుగారి సంభాషణమునందలి భావములకు వారి సంస్కరణవిధానము క్లిష్టమైన వ్యాఖ్యానమైనను ప్రజల కాశాభంగము గలిగిన దని నిర్ణయించుటకును పీలులేదు. మాంటేగుగారు స్వపరిపాలన సంస్థాపనలు ఎప్పుడు ఏరీతిని ఏరూపమున స్థాపితమై వర్ధిలవలసివది నిర్ణయింపవలసిన భారమును పార్లమెంటు హిందూదేశ ప్రభుత్వము వహింపవలసియున్నదని నిర్ధారణ చేసిరి. ఆ నిర్ధారణకు వ్యాఖ్యానమేవారు ప్రచురించిన సంస్కరణ విధానమునందు గలదు. మాంటేగుగారు ప్రచురించిన సంస్కరణవిధానమునందలి భావముల కనుకూలముగ నివేదనారంభమునందు “హాః ఓమ్” అను నటులు వారి భావములు ప్రధాన శీర్షికగ ప్రచురింపబడినవి. హిందూదేశమునందు స్వపరిపాలన సంస్థాపనలు బాధ్యతాయుత రాజ్యాంగములు సాధ్యమగుటకు బ్రిటిషు ద్వితీయములందును హిందూదేశ ప్రభుత్వము నందును కేంద్రీకృతమైన సర్వాధికారము క్రమక్రమముగ భరతఖండాధీనమును

ప్రజాధీనమును గావలయును. రాజ్యాంగ సంస్కరణమునకు రెండు ప్రయోజనములు గలుగవలసియున్నది. మొదటి ప్రయోజనము భరతఖండమునకు పరాధీన ప్రభుత్వ ప్రాబల్యము తగ్గి స్వపరిపాలనస్థితి సమకూడుట యై యున్నది. ఈ ప్రయోజనమునకు పరిపాలనాధికారము హిందూదేశమునకు కేంద్రీకృతము గావలయును. పరిపాలనాధికారము భరతఖండమునందు కేంద్రీకృతమైనపుడు పాలకవర్గము నిరంకుశాధికారము గల ఆంగ్లవర్గమైనను భారతభూమికి స్వాతంత్ర్యస్థితి గలుగవలదు. భారతభూమికి స్వాతంత్ర్యస్థితి గలిగిన బ్రిటిషుసామ్రాజ్యమునందలి ఇతర భాగములకుగల స్వత్వములు భరతఖండమునకుగలగి భరతఖండము ఇతర భాగములవలె సామ్రాజ్యమునందు సమభాగి గాగలదు. ఈ స్థితిగలిగినపుడు సామ్రాజ్యమునందు వలస రాజ్యములకుగల స్థితి భరతఖండమునకు సాధ్యము. సంస్కరణ విధానమునందు స్వాతంత్ర్యస్థితిని సాధించుటకు నూచితములైన సాధనములు పరోక్షములు, దూరాధిరూఢములు. హిందూదేశ ప్రభుత్వమున కైనను భరత వర్షాభ్యుదయమునకై స్వతంత్రించి పనిజేయుటకు ఏ విధమైన సాధనమును లేదు. సంస్కరణములకు రెండవ ప్రయోజనము హిందూదేశ పరిపాలనమునందు ప్రజాధికారమును ప్రజల సాహచర్యమును వ్యాపింపజేయుట యైయున్నది. హిందూదేశమునందు గల నిరంకుశ పాలనమునకు ప్రతిఘాతములను గల్పించుటకై వర్తమానసంస్కరణము లెంతవరకు ప్రయోజన కరములైనది యోచింపవలసియున్నది. మాంటేగుగారు ప్రచురించిన విధానమునందు రాజ్యాధికారమును ప్రజాధీనము చేయుటకు వలయు నిర్ణయములు వర్తమానమునందు లేవని విదితమగుచున్నది. పాలక పాలితవర్గములలో విశ్వాస ప్రత్యయమును గలిగి పని జేసిన భావికాలమునందు భరతఖండమునకు బాధ్యతాయుత పాలన స్థితి సంప్రప్తము గాగల ఫలమంతయును నద్వైతాధీనమునందు గలదుగాని నివేదనమునందు ప్రచురించిన నిర్ణయాధీనమునందు లేదు. నివేదన మంతయును ప్రతిపేధ సాధనములతో నిండియున్నది గాని సత్సాధనములతో నిండియుండ లేదు. మాంటేగు విధానమునందు గల లోపములందలి మొదటి లోపము. మాంటేగుగారి భావములు ఉద్ధారములయినను నిర్ణయాధికారమంతయును నుపసంఘముల యధీనము చేయబడినది. అధికార సంతృప్తి గాభిమానము గల యుపసంఘముల నిర్ణయములు అధికార పాశ బంధములను శిథిలము చేయుట కనుకూలించు నని విశ్వసించుటకు సాధనములు లేవు. లోకమునందే పరాధీన రాజ్యమునందును నిట్టి సద్భావములు స్వరాజ్య స్థాపనమునకు ప్రయోజనకరములుగా లేదు. ఇతర రాజ్యములందు నిరుపయోగములైన భావములు భరతఖండమునందు ప్రయోజనకరములగుటయును నసంభవము. వెనుకటి వ్యాసమునందు పార్లమెంటునకును హిందూదేశ మంత్రీకిని మంత్రీసభకును హిందూదేశ రాజ్యాంగ నిర్వహణమునందుగల యధికారమును తగ్గించుటకు సంస్కరణ విధానమునందు వలయు సాధనంబులు లేవని తెలిపియుంటిమి. పార్లమెంటు గాని మంత్రీగాని హిందూదేశ ప్రభుత్వముమీదను సర్వాధికారమును గలిగి యున్నపుడు స్వపరిపాలనము హిందూదేశమునందు స్థాపితమగుట మిథ్యాసంకల్పము గాని సత్సంకల్పము గాదు. “పార్లమెంటు లేన యధికార మెంతవరకు హిందూదేశ

పరిపాలనాధీనము చేయవలసినది స్వయముగ నిర్ణయింపవలసి యున్నది.” అని మాంటేగుగారు నిర్ణయించిరి. మాంటేగుగారి నిర్ణయముల వలనను నిరంకుశాధికారమునకు దుగ్గమైన హిందూదేశ ప్రభుత్వము నకైనను పరాధీనస్థితి బలపడును. స్వతంత్రస్థితి బలపడదు. స్వతంత్రస్థితి లేని హిందూదేశపాలనము రాష్ట్రపాలనములకు స్వతంత్రస్థితిని ప్రసాదించుటయును దుర్లభము. తనకులేని యధికారము నితరుల కొసంగుట దుర్లభము. హిందూదేశ ప్రభుత్వముకు సంస్కరణ విధానమునందు స్వతంత్రస్థితి గలుగదు. పరాధీనస్థితికి భంగము గలుగుటయును దుర్లభము. సంస్కరణ విధానమునందు హిందూదేశ ప్రభుత్వమునకు రాజ్యాంగ విధానమునందును వ్యాపారతంత్రములందును పరిశ్రామిక నిర్ణయములందును సంతృప్తి సాధనములందును స్వతంత్ర మార్గముల నవలంబించుటకు స్వతంత్రము గలుగజేయలేదు. ఈ యధికారము లన్నియును బ్రిటిషు ప్రజాధీనమునందుండగలవు. ఇకను హిందూదేశ ప్రభుత్వమునకుగల పరిపాలనాధికారమును ప్రజాధీనమేవిధము చేయుటకు సంస్కరణ విధానమునందు నిర్ణయింప బడినదియును పరిశీలించవలయును. మాంటేగుగారు హిందూదేశ ప్రభుత్వమునందు సంప్రప్తము గాగల రాజ్యాంగ సంస్కరణముల సారాంశము నిటులు వివరించెను.

“ప్రజానియుక్త శత్రుత్వ లభికముగల విస్తృతమైన కాసన శక్తిను నిర్మింప తలచెట్టిమి; దేశముయొక్క శత్రుభూలన బాధ్యతను నిర్వహించుట కవసరమైన యధికారమున కవసరమైన విషయములు పాలకవర్గ స్వల్పప్రాబల్యముగల రాజ్య సభానిర్మాణము చేయబడును; అధికారరంగము సంకుచితము చేయబడి మూలనూత్రమున కనుకూలముగ వ్యవహార క్రమము స్థిరపడును; ప్రాజ్ఞుల విజ్ఞానము నుపయోగించుటకును ఉపకారధురీణులను సత్కరించుటకును రాజ్యసభ ఏర్పరుపబడును; హిందూదేశ ప్రభుత్వమునందు రెండవ కార్యనిర్వాహక శత్రుత్వ నియమింపబడును. కాసనశక్తియందు ప్రజానియుక్తప్రతినిధులకు పరిపాలన బాధ్యతను గలుగజేయలేదనట సత్యము. ప్రభుత్వము ప్రజాప్రతినిధుల భావముల నాదరించుటకు సామాన్యమాచనలను జేసియుంటిమి. ఆనూచనలు రాష్ట్రీయపాలనము నందుకలె నిర్ధారితములు గాకపోయినను వ్యాఖ్యానాధికారము పాలనాధీనమునందును. నిరంకుశాధికారమును ముఖ్య విషయములకు నియమించి అవసర నిర్ధారణను జేయవలయునని నిర్ణయించితిమి. ఈ నిర్ధారణవలనను నిది మొర్లిమింటో సంస్కరణముల సతీకరించినవి. రాజ్యాంగ దుర్గమును జేరుటయందు గలిగెను కాలనిలంబనమును సహింపజాలని వారు హైందవ రాజనీతిజ్ఞులందురులేని వారు హిందూదేశచరిత్రమునందు ఇంతవరకును “థిల్లీ ఇంకను దూరమునందున్నది” అని పేనున్నట్లైన భావమును సంస్కరింపవలసియుండును. అసహిష్టుతను మేము సంకల్పింపవలయును. సంకల్పింపవలసినది. సకలదేశ పరిపాలనమునందును హిందూవులకుచితమైన భాగమును గల్పించుటకు మేము ప్రయత్నించితిమి. రాష్ట్రములందు బాధ్యతాయుత పాలనమును బడయుట కంకురములను సుచుకూర్చితిమి. హిందూదేశపరిపాలనమునకు బాధ్యతను బూడుట కారంభించుటయే దీనినిధిలము.”

హిందూదేశ ప్రభుత్వమునందు మాంటేగుగారు నిర్ణయించిన సంస్కరణముల సారాంశమును విపులముగ విమర్శించినగాని యుద్ధలి లాభనష్టములు బోధ్యములుగావు. హిందూదేశ పరిపాలన విధానమును పరిశీలించునపుడు ప్రస్తుతము గల రాజ్యాంగ విధానమును కాంగ్రెసు లీగుల రాజ్యాంగ విధానమును మాంటేగుగారి రాజ్యాంగ విధానమును బరిశీలించి నపుడు మాంటేగుగారి విధానము నందలి దుర్బలత్వము విదితముగా గలదు.

రాజకీయ సంస్కరణములు

ప్రజాభిప్రాయములు : పత్రికాభిప్రాయములు.

సంస్కరణ నిరాకరణము

కర్మసుగారి ప్రయత్నములు

ఆంధ్రపత్రికా సంపాదకుని సముఖమునకు :

ఆంధ్రపత్రికా సంపాదకుని సముఖమునకు : నాకాశాభంగము గలిగిన తేద్య. ప్రభుత్వకార్యదర్శి విచారణ యారంభించినది మొదలు, యిట్టిసంస్కరణములే హిందూదేశమునకు ప్రాప్తించునని నేడ లంచుచుంటిని. కాంగ్రెసు సంస్కరణములు స్వపరిపాలనమునకు రాచబాటను జూపుచుండెను. వాటియందును కొన్ని లోపము లు లేక బోలేదు. మితవాదులును, జాతీయవాదులును, హిందువులును, మహమ్మదీయులును కలసి తమతమ విభేదములను పరిష్కరించికొనుటకు, కొంతవరకు రాజీయసరమయ్యెను. భారతీయ నాయకుల కందుచే కాంగ్రెసు విధానమునందలి లోపములు తెలియక బోలేదు. కాని జాత్యైక్యత కొరకట్టి విధానము నెల్ల రంగఃరంగమున వచ్చెను. హిందూదేశమంతయు నేకకంఠ మతో సీసంస్కరణములు స్వపరిపాలనా భర్త్యమునకు ప్రథ మాంతరములను కోర్కెను వెల్లుబిచ్చెను. ఇంతలోనే, కర్మసుగ మహాపాదు రాజకీయరంగమున తలయెత్తెను. స్వపరిపాలన మనిన భాధ్యతగల పరిపాలనమను మహాదావ్యమును యాయన ప్రకటించెను. భారతీయులకు స్వపరిపాలనము నందలి మూల నూత్రములే తెలియవలయు, కాంగ్రెసు విధానము బాధ్యతా యంతి ప్రభుత్వస్థాపనమునకు గొంపోవుటకు మారుగ ప్రస్తుత నిరంకుశ ప్రభుత్వమునే పెంపొందించి కలతల కడమిచ్చునని యు, కర్మసుగారు నిష్పక్షపాతమున ప్రాసించి, మింటో మార్గ సంగ్రహము బీదయించునపుడు, సర్ వెలంతురు ఛిరాలు గారే కార్యము దలపెట్టిరో నేడు కర్మసుగారిట్టి కార్యమునకు బూనుకొనిరి. కర్మసుగ చమత్కారి. స్వపరిపాలనావసరము గూర్చి భారతీయులకన్న నెక్కుడుత్సాహమును కర్మసుగ జూపెను. ఇందుకొరకై ప్రతిపాలనాదుల భావములను గూడ ఖండించెను. స్వపరిపాలనముగూర్చి భారతీయులకు లేని యాతుకీతను తన లేఖలందు గనుబడిచెను. కాని స్వపరిపాలనావసరమును గనుబడియెట్లు దప్ప, క్రియాకలాపమును వీరి యాదావ్య మంతయు నెక్కడికో జనెను. భారతీయులకు స్వపరిపాలనము వసరమే, కాని వారి కిచ్చుదండలకన్నతలేదు. వారికి తగినశిక్షణ మొసగవలెను. నెమ్మది నెమ్మదిగ వారికి స్వపరిపాలనపు రుచిని చవిజూపవలయును. లేనియెడల, ఆహూతుకొక్కమారు వారు భరింపజాలరు. వారు తగిన అభ్యర్థి జేందుచున్నదియు లేనిది యు, ఆంగ్లజేత్యులే పరిశీలించవలయును. వారి పరిశీలనందా గిరా, నికొంచెము స్వపరిపాలనాశిక్ష మొసగవచ్చును. లేని యెడల, యిప్పటివొక్కలను గూడ తీసివేయవలయును. హిందూదేశమునకు స్వపరిపాలన మన నెద్దియో బూర్వకాలమున తెలియదు. ఆంగ్లేయు పరిపాలనా సంకరమే భారతీయులు కొంచెము దాటికొచ్చుచున్నారు. వారివై దయయించి, వారినితరింప జేయవలసిన భారము, కర్మసుగారి కళ్లులు వహించి తమ దాక్షిణ్యమును జూపవలయును. కర్మసుగారి వాదనారాంభ మిది యే. ఈయనవాద దౌర్బల్యమును గా. శ్రీనివాసశాస్త్రి, పండిత మదనమోహన మూర్తును, రేంద్రనాథ బెనర్జీ మొదలగు నాయకులు సాకల్యముగ కల్గిడిజేసిరి. కార్యనిర్వాహక ప్రభుత్వమును నొలగించుటకు కాసన నిర్మాణసభ కధికార ముండుట యే, బాధ్యతాయత పరిపాలనమునకు ముఖ్యనూత్రమని, కర్మసుగారు నుపసంహరించిరి. ఇందు క్రొత్త యెద్దియోలేదు. ఆంగ్లదేశపు పార్లమెంటు విధానమునే ఆయన తెలియజెప్పెను. కాని యిట్టి యధికారము లేకుండగనే, స్పీట్టర్లందు మొదలగుదేశములలో ఉత్కృష్ట స్వపరిపాలన మునభివృద్ధి బడుచున్నదని ప్రపంచ చారిత్రి దెలుపుచున్నది. ఈనూత్రము కాంగ్రెసు విధానమందు బహిరంగముగ తేల్చును ప్రచ్చిన్నముగనందేయె యున్నది. ప్రజలకు కోకాధికారము నా ప్రాతిపదియగును, కార్యనిర్వాహకసభ తన యిచ్చవచ్చుటకు తోకొక్కాడించుటకు వీలుండదు. స్వపరిపాలనమునకు మార్గసభ్యమున, ప్రజలవాక్కులు పూర్వముగ వికసించునపుడు, యిట్టిపట్టుబడితో సంశ్లేష్టికేంద్రక తిప్పదు తమకోర్కెలు వివేచింపవలెనందుటకే భారతీయు లంతటితో శ్లేష్టికేంద్రులి. భారతీయులు మితస్వభావము నూతన కైకొని, కర్మసుగారు చెబురేగిరి. కాంగ్రెసు విధానములో, నిదియొక ప్రజలలోపముగ వెల్లుబిచ్చి. ఇదియొక లోపముగ

మనకు గన్పట్టక బోయినను, ఆంగ్లదేశమందలి జనులకు చిక్కా ల విధానముల ననుసరించి యిదియొక గొప్పలోపముగ గాన్పించుట సహజము. అందుకని మంగదేశ నాయకులు మేల్కొని, తమ విధానమున కాబి నెట్లు పద్ధతివైని సంపూర్ణ స్వపరిపాలనమున కవకాశ మిచ్చి కర్మసుగారి అర్థరహితమగు ఆక్షేపణల కెడము లేకుండ జేసిరి. కాని మన మితవాద నాయకులు కలకత్తా కాంగ్రెసు సభలో మంగదేశ విధాన మనుకదించుటచే కొంతలు మునిగిబోవునని ఎలుగెత్తుటచే బిహిచంద్రపాలు మొదలగువారు తమ సూచనలను బదులొకొనిరి. కర్మసుగారు నిష్పక్షపాత మౌనమునై తమ యాక్షేపణలను వెలిపియున్నచో, ఆంగ్లదేశమందలి క్యాబినెట్టు పద్ధతినే హిందూ దేశమున నెలకొల్పవలయునని వెలిపియుండవలసినది. ఎంతటి యుత్కృష్ట స్వపరిపాలనమును హిందూదేశమున కీక్షణముం దొసగినను హిందూదేశమందు ఆర్థిక జూపుటకు సందియ ములేదు. ఫిలిప్పైను నీవులపాటి చాకచక్యము హిందూదేశము జూపకుండబోదు. ఒకవేళ లోపముల గాన్పించినను, అనుభవ మువూద వాటిని ముమ్మందు తప్పక సవరించుకొను. హిందూదేశ వినియోగమున తిరిగెనుల కైయాశపడుటలేదు. తన మాక్కుడు తన కిచ్చుని మాత్రము గోరుచున్నది. భారతీయుల అన్యతా నన్యతలను పరిశీలించుట కిరులకు ప్రసక్తియేమి? అధినేత రాజ్యముల విషయమై నట్టి పరిక్ష గావించబడెనా? బోయర్లకట్టి ప్రవేశపరీక్షయు ఆంగ్లపరీక్షయు నెలకొల్పు బడెనా? ప్రపంచ చారిత్రియను దేశమునకు వర్తించని కఠిన పరీక్షలు హిందూదేశమునకేల వర్తించ జేయవలయునా? ఈ పరిక్షకు ప్రమాణమేమి? చాత్రములెవ్వి? ఇంగ్లండుదేశము పరీక్షకు ఆమెకా తాళగలదా? ఆమెకావారి పరీక్షకు జవాబు తానునా? ఏదేశమునందలి చారిత్రక పరిస్థితుల కనుగుణముల ఆదేశము వృద్ధి జేందుచుండునగాని, ఒకరు కోరినటుల మరి యొకరు పెరుగుట సంభవ మెన్నటికి గానరదు. కాంగ్రెసు సంస్కరణములను మక్కికి మక్కిగ సరిపోవునటుల, ప్రసా దించవలయునని కోరునంతటి మందు దుండడుకాని, ప్రజలకు కోకాధికారమిచ్చి, వారికి నిజమగు పరిపాలనాధికార మొస గిన ప్రజలు సంశ్లేష్టి జేందురు.

మాంతుగూగారి సూచనలు :

కొండయ్య త్రవ్వ ఎలుకను పట్టుట.

ఫలితమేమైనది? గంపెదాళలతో నెరుదుజూచుచున్న మాంటూగూగారి సంస్కరణ నివేదికము ప్రచురింపబడినది. సంస్కరణములందు కర్మసుగ స్వరూపము ప్రతిఫలించుచున్నది. కాంగ్రెసు విధానమునకు కర్మసుగ జూపిన నిరర్థ కాక్షేపణ లన్నియు యీ నివేదికమునందుగూడ జూపబడినవి. కాంగ్రెసు విధానము నాలుగు వాక్యములతో నెగురగొట్టుబడినది. ప్రజాధికారము విస్తరింపబడుటకు మారుగ శృంఖలము లధికమయిన వి. మంత్రులనియు, గ్రాండ్ కమిటీలనియు, ప్లేటుకాన్సిల్లని యు, ప్రీవీకాన్సిల్లనియు, మొదలగు క్రొత్తపదములు గల్పిత బడినవి. విరుదులతో నాత్మ గౌరవము బోగొట్టుకొని మురి యువారికి దప్ప నివృత్తపదము లింకొకరికి సంశ్లేష్టిగొలుప జాలవు. అధికారములేని హోదాలు ఎండమావులవంటివి. స్వరాజ్యోత్సవే బీడింపబడుచున్న వారికి వివాహ కాంతిసౌరగ జాలవు. ప్రభుత్వ కార్యదర్శి సభను బూర్తిగ దీసివైచి, ప్రభుత్వ స్థానమును హిందూదేశమునకు దుంచవలయునని ప్రజలు గొరిరి. వారికోర్కె నికొరింపబడెను. ప్రభుత్వకార్య దర్శి సభయందుగాని, హిందూదేశ ప్రభుత్వమునందుగాని, ఎన్న నగిన భూషణలేవు. సామ్రాజ్యప్రభుత్వము ప్రజలకు బాధ్యత నహించుట కేసంస్కరణములు దలపెట్టలేదు. ఇప్పుడున్న గోనుగూడ బోయినది. సామ్రాజ్య కాసన నిర్మాణసభ ఎత్తి నేయబడెను. దీనికిబదులు కాన్సిల్ ఆఫ్ ప్లేటుఅనియు, రెజిస్ట్రేటీవు సభయనియు నిర్మింపబడెను. మొదటిసభ ప్రభుత్వసభ యను టకు సందియములేదు. రెండవసభకు 100 మంది సభ్యులందు టకును, అందు మూడింట రెండువంతులు నియంత్రసభ్యు లుం డుటకును, నేర్పరుపబడెను. కాని యీసభ అలంకారప్రాయమై, ప్రయోజన రహితముగ నుండును. ఈసభలో ప్రభుత్వ చట్టములు ప్రభుత్వమున ప్రతిపాదించబడి, ప్లేటుకాన్సిల్ సభకుంబడును. ఈ కాన్సిల్ సభజూచు చట్టమును సవరించి, గవర్నరుజనరలు గారికి సభరణము లనవలసిన దొవలయెడల, కాసనసభ నోరెత్తుటకు వీలుండదు. ఈ చట్టము నంగీకరించి

తీరవలయును. గవర్నరుజనరలుగా కట్టి యభి. సాయమును వెలు పనియెడల రెండుసభలను కలసి చట్టము గూర్చి విచారించును. ప్రజానియుక్త సభ్యులు వెచ్చు బిల్లులకును యిట్టి నిర్బంధములే గలవు. గవర్నరు జనరలుగారికి రెండుసభలను ఎత్తివేయుటకు నిరంకుశాధికార మొసగబడెను. ఇక, రాష్ట్రముల ప్రజాధికారము విస్తరించి ప్రసాదించబడెనని, నిజీకము దెలుపు చున్నది. కాని పరిశీలించిరిందని నిత్యుని ౫౫౫ కునుచుమగు చున్నది. కర్మసుగారు రుపదించిన ద్వివిధ ప్రభుత్వ లక్షణములే నివేదికమునందు పొందు పరుపబడినవి. కాన్సిల్ రాజకీయ ప్రభుత్వమునందు, గవర్నరు, ఎక్జిక్యూటివు కాన్సిల్, గవర్నరుగారు నియమించు మంత్రులుగాని మంత్రులుగాని, ఉండునట్లు. కర్మసు గారు సూచించినవిధమున, యీ నివేదికమున గూడ రెండు ప్రభుత్వములు సూచించబడినవి. గవర్నరును ఎక్జిక్యూటివు కాన్సిల్గలసి అధికారగ్రహప్రభుత్వముగను గవర్నరును మంత్రులుగలసి ప్రజా ప్రభుత్వముగను ఏర్పడును. కాని రెండు ప్రభుత్వములను విడిచిగ నుండక ఒక్కప్రభుత్వము నేరనే బరగుచుండును. వ్యవహారమును అధికార రహితమునకు విషయములు ప్రజాప్రభుత్వపరము జేరు బడును. నిజమగు పరిపాలనాధికారచంద్రయు అధికారగ్రహ ప్రభుత్వమైయుండును. కాంతిస్థానాధికార మంతయు వారి చేతులలోనేయుండును. స్వపరిపాలనమునకు పద్ధతుకట్టి కాంతి స్థానము మూలముననే యలవడుట సత్యము. ప్రజాప్రభుత్వ మువరకు జేయబడిన కాఖల నామములు గూడ కర్మసుగారి ఏర్పాటును బోలియుండుట విచిత్రము. రాష్ట్రీయారాయములో ప్రథమభాగము సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమునకు బోవును. అటుపి మృదురిచ్చకు కాఖలకు పంచబడును. తుట్టుటదకు మంత్రుల ప్రభుత్వపువరము జేయబడిన కాఖల విషయ మాలోచింప బడును. విడికిభనము చాలని యెడల నెక్కుడు పన్నుల విధింప వలయునని మంత్రులు సూచింపవచ్చును. ప్రజాప్రభుత్వమునకు కోకాధికారములేదు. వీరికిందగూడ కాఖపరిపాలన కిచ్చుధన మతి స్వల్పము. ఇట్టి నిర్బంధములతో లేగిన ప్రభుత్వము చక్కగ బనిచేయుచున్నదా యని, నైజేడ్లకు పిమ్మట పరీక్ష నెలకొల్పబడునట్లు. ఇక కాసన నిర్మాణసభల కిచ్చిన యధికారము మృగ్యము. ప్లేటుకాన్సిల్లకు మారుగ గ్రాండు కమిటీ యొకటి నెలకొల్ప బడినది. గవర్నరు గారు రిజవ్యకు కాఖల గూర్చిన చట్టములను గ్రాండుకమిటీకి బంపవచ్చును. అప్పుడు గ్రాండుకమిటీ వారు తమ యిచ్చ వచ్చిన మూర్ఖులు జేయవచ్చును. కాసననిర్మాణసభ నోరెత్తుటకై వీలుండదు. కాసననిర్మాణ సభ నెత్తివేయుటకు గవర్నరుకు నిరంకుశాధికార మొసగబడినది. ఈసభల తీర్మానముల నంగీక రింపవలయునని గవర్నరుగారికి బాధ్యత ఏ మూలను గాన్పించును. ఒకచేతితో నిచ్చినది వేరొకచేతితో పెరికివేయ బడినది. గవర్నరు, గవర్నరుజనరల్ గాన్ల నిరంకుశాధికారము మాత్ర మనేక రెల్లు మొచ్చుజేయబడినది. ప్లేటు కాన్సిల్లను, స్వదేశ సంస్థానాధీశుల సభయు గలసి సామ్రాజ్య విషయ ముల చట్టించుటకు అవకాశ మొకటిగల్పింపబడెను. ఇందుచే బ్రిటిషు హిందూదేశ ప్రజలకు నష్టమును, స్వదేశ సంస్థానాధీశుల గౌరవమునకు భంగము కలుగుట దప్ప వేరు బాధము గాన్పించుటలేదు. హిందూదేశపు అధిక సమస్య నిర్ణయింప బడలేదు. యూరపీయులకు మాత్రము జీతములను వృద్ధిజేయ వలయునని, సంస్కరణ నివేదిక మాత్రుల జూపుచున్నది. ఇక కర్మసుగారు సూచించిన విధముననే పదివత్సరముల కొకమారు ప్రాప్తమెంటరీ విచారణ సంఘమువారు ప్రజల యభివృద్ధి గూర్చి విచరించి, హిందూదేశపు భావదేశను నిర్ణయించుచుం దురు. అయిదు సంవత్సరముల కొకమారు రాష్ట్రములందును, పంచవత్సరముల కొకమారు హిందూదేశమునందును, ప్రజా సామర్థ్యముల పరిశీలంపబడుచుండును. భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర విభజనము గూర్చి నివేదిక మభిప్రాయ మొసక బోలేను. ఇట్టి విభజనము దేశమునందంతటను గావించుట కలవర కారణమగు ననియు, ప్రజాసభ్యులు కల్పింపబడునై జరిగిన చర్చకున విజ్ఞత మగుచున్నదనియు, కాని నూతన ప్రభుత్వ విధాన మునుబోసికే వచ్చిపిమ్మట, అవసరమగుచోట్ల ప్రజలు యెచ్చి జూపిరేని, అట్టి విభజనము గావించవచ్చు ననియు, నివేదికమున సూచింపబడినది. ఒరిస్సాను, జేరారతుకు ప్రత్యే కపు ఉపరాష్ట్రములక్రంద త్వగో విభజించుట ముఖ్యమని అంగు సూచించబడినది. ఆంధ్రులు తమ యెవ్వరుమారు గూర్చి ప్రపంచమున కెకపరుచుటకు నుపేక్ష కలిపించిండుచేతనే, హిందూదేశ పురర్వి రాజ్యమున కత్యవసరమగు భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర విభజన సమస్య తగిన ప్రాముఖ్యత బడయక పుడు

గనుచున్నది. ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణముగూర్చి మాంటాగూ గారు దృఢాభిప్రాయమును వ్యక్తము చేసినది. ఆంధ్రుల యలసభావము హిందూజాతీయత కారణము గూడ నగుచున్నది.

కొండరాజు ఎంకనాథస్వామి విధానము, మాంటాగూ గారి విచారణా ఫలితము పరిణమించినది. సంస్కరణ సూచనలు స్వపరిపాలనమునకు గాని సుపరిపాలనమునకు గాని దారి జూపుటలేదు. దీనిని బోలెని వికృతాకారమునకు నిర్మించబడినది. హిందూజాతీయత లాభముకొరకై ప్రత్యేకముగ పేటెంటు తయారు చేయబడినది. ప్రజా సామ్యమునందలి విశ్వాసము, అధికార విదగ్ధమునందు వెలుకాడు యీ సూచనలందు మూర్తిధవించినవి. పాశ్చాత్య ప్రభుత్వము వత్తముల నయినను ధరించుటకు వేర్వేరినముందే, హిందూజాతీయమునందు స్వపరిపాలనా ప్రతిష్ఠాపరములు వెల్లివిరిసినవి దృష్టాంతములు గాన్పించుచున్నవి. అయినను, స్వపరిపాలనమునందు రాజ్యావస్థాపనము చేయుచున్నవారి విధానము, భారతీయుల నివేదికమున జూడబడినది. భారతీయుల దీనిని కాంగ్రెసు విధానము నిరాకరింపబడినది. స్వపరిపాలనమునకు ముఖ్యమూలములు సంస్కరణ సూచనలందు పొందుపరుచబడలేదు. స్వయంనిర్ణయ సూత్రముకొరకై ఆంగ్లేయుల రక్షణ భారభోగమునందు, ఆ సూత్రము హిందూజాతీయమునకు బనికొరలేదు. కర్మ ను గాదు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము ప్రాప్తజేరలకు కలదనిరి. నివేదికము గూడ కలదనినను, అనలరీల్ విరుద్ధము ధరించి మురియుటకంటెనను, కాననిర్మాణ సభ్యుల కవకాశములు తొలగింపబడినవి. నివేదికమునందు ప్రజల కోర్కెలను సంక్షిప్తపరచుటకు యోచింపక, అధికార విస్తృతి బలప్రాయములను మాత్రము వ్యక్తీకరించెను. ఈ నాటకరంగమునకు కర్మ ను సూత్రధారు డయ్యెను. ఇట్టి సూచనలను గూర్చి విశేష దూరము చర్చించుట నిష్ప్రయోజనము; కాలము వ్యర్థముచేయుట కిది సమయము గాదు. జాతీయమునందు సంస్కరణ సూచనల నిరాకరింపుడు. వైకాపా తత్వముగ నీతిర్యాములను నిరాకరించి, మనము గోరిన విధమున స్వపరిపాలనమును పెట్టిన ప్రసాదించుటయునని చాటువలెను. సంకేతాత్ముల కీపద్ధతి యింపక బోవచ్చును. కాని వివేకమునకునను, ప్రజలు నిరాకరించిన విధానములను వంతముగ తొలగింపబడలేదు. భారతీయుల భావిస్థితియంతయు వారి హస్తములందే యున్నదని గ్రహించుటయును. జాతీయతకంటెముగ నిరాకరించినవిధానము తప్పక ప్రోపియేటుచును. అందుచే, స్వపరిపాలనమునకు దారిజూపని మాంటాగూ గారు సూచనలనుగూర్చి చర్చలతో కాలముగడుపుక, భారతీయ జాతీయతను దృఢాభిప్రాయమును పెట్టిన ఆంగ్లేయులను, మంత్రదగ్ధమునకును దెలిపి, తనకోర్కెల నిసమయమున తప్పక సభలను గావించుటయునని వ్యక్తీకరింపవలయును. ఇండియా సమగ్ర సంగ్రామసమస్య. దీనిని తీర్చుటలో బరిష్కరించిన సామ్రాజ్యాధిపతి కంతటిలాభకరము. అందుచే భారతీయులు తమ యభిప్రాయమును ఘోషించుటకు తెలుపుట కాలింప గూడదు. కాని, కాంగ్రెసువిధానమునకు తుదివరకు నిలువబడినదని భావించి, కర్మ ను విధానమును తీవ్రముగ విమర్శించిన నాయకులు గొందరు సంస్కరణ సూచనలకెప్పుడు వత్తమున నున్నారు. నీరమానకతత్వమును గ్రహించుటకు సాధ్యముగాదు. ఏయేడ కాగొడుగు పట్టుట విజయవంతమునగుచున్నది. కాని, ప్రజలకండగనిలచి, యీ సమయమున జేయును గమ్యస్థానమునకు గొంపోవువాడే నాయకుడు. తదితరులకు జాతీయత దీని తమవలె దులికిస్తాన ముందే జాలదు. ఈ సమయమున వెనుకంజ చేయక భారతీయతను తన దృఢాభిప్రాయమును వెల్లివిచ్చి కార్యక్షిప్తహిందూజాతీయము ధృవము. అటులగాక సందిగ్ధమునందు దృఢతరమునందు జాలినా, జేయునంతలో పాభాగ్యము చేకూరనేరదు. ఈ తరుణమున జేయునంతలో మనోకాఢ్యతవై, భారతీయత భావిస్థితి యాధారపడి యందు నుటకు సందియములేదు. ఇక కొలదినిములలో జరుగనున్న ప్రత్యేకరాష్ట్రీయ సభలను, ప్రత్యేక కాంగ్రెసు సభలను జేయున జట్టి హితమునగి, కార్యపాథన మునలించునో జేసి జూడవలసియున్నది. ఆంధ్రుల తీవ్రముననే భావప్రయుక్త రాష్ట్ర విభజనావసరముగూర్చి నొక్కిరిస్తూంటింది, రాజ్యాంగ సంస్కరణములలో రాష్ట్రీయ నిర్మాణము ప్రాముఖ్యత వహించి జాతీయ స్వపరిపాలనా ప్రతిష్ఠాపరమునకు దారిజూపుటలు, బ్రహ్మాండముల ముఖ్యసభ్యులు.

గుంటూరు, జూలై 12. చల్లా శేషగిరిరావు.

సి. పి. రామస్వామి అయ్యరుగారు.
హిందూజాతీయత మంత్రము, రాజప్రతినిధియు యీ జాతీయ సమస్య ప్రాముఖ్యమును గ్రహించి యుండినను, రాజకీయ బాధ్యతా నిర్వహణము వలననే రాజకీయ సామ్యములను వని వారు నడిచియుండినను, కార్యరూపము చాల్చుటలని చర్చ అపాయకారక మగునని వారి నివేదికమున లిఖితమై యుండినను, వారిసంస్కరణ విధానమున మాత్రము సంపూర్ణ బాధ్యత నొకమా రాకస్మికముగ నొసంగుట హానికరమని వారు నిర్ధారితకరించియుండిరి. హిందూజాతీయ సమస్యను త్వలో పరిష్కరించుటకవసరమని వారు గుర్తించిరి. బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమునకు పూర్వము ప్రస్తుత విధానసూత్ర నిర్మాణ మవసరమని అంగీకరింపబడినది. నివేదికమును చూచినయెడల, ముందంజ చేయ రాజకీయ సంఘములు కోరు యీక్రింది నివేదనములందు సందర్భముగ నున్నవి తెలుపబడినవి:—

- (1) రాష్ట్రీయ సామ్యతత్వము. దీనిని ప్రజలచే యెన్ని కొనబడిన కాననసభలు నిర్వహింపవలెను.
- (2) అధికార భారతీయసంఖ్యా బాహుళ్యము గల కార్యనిర్వాహకసభలచే ప్రభుత్వము నడుపబడుచుండవలెను.
- (3) ఇట్టి కార్యనిర్వాహకసభలకు గవర్నరు సభ్యుల నియోజించుట అసంశ్చలకరము.
- (4) కాననసభ్యుల సంఖ్యను వృద్ధిగావించి, నియోజక వర్గములను వికలవరణమునకు జేయవలెను.
- (5) రాష్ట్రీయ, సామ్రాజ్య ఆర్థికాదాయములను విభజించుట టాకస్యము.
- (6) ప్రభుత్వ సేవయందు దెబ్బకు భారతీయుల నియమించి, యీ విషయమున జాతీయములను పరిగణించుటకు వలెను.

ఈవిషయములన్నియు నంగీకరించుచు, కావున ఆర్థిక కానసాధికారములు కాననసభల హస్తమునని యూహించవలసియున్నది. కాని కాంగ్రెసు లీను విధానములన కార్య నిర్వాహకసభ విభజింప బడుననియు, కాననసభ కార్యనిర్వాహకసభకు కలవర పరచుటగాని దానిని తొలగింపబడవలెను, ఇందు మూలమున చాల నష్టములు సంభవించుననియు యీ సంస్కరణ కర్తలు నడుపుచు, స్టేటు కవులను గాగించు కమిటీల సహాయమున సంపూర్ణ కానసాధికారమును గలిసి, ప్రస్తుత పద్ధతులమీదనే జేరవలెనను జబుప్రభుత్వమును నిర్వహించు లూతుకొనిరి. ఇట్టి పరిపాలనమునకు ప్రతిపాటుముగనే ఆందోళనమొక్కడై అది సంస్కరింప వసరము గలిగినది. ప్రభుత్వములోని యే కాఖయందైనను ప్రజాప్రతినిధుల అధికారమును, బాధ్యతను గలిగియున్నారని నడుపుటకు వీలలేదు. కావున, కనీసము రాష్ట్రీయసభలయందు గున్న గ్రామీణకమిటీలైన తొలగింపక పోయినయెడల ప్రజాధికారము నామమాత్రానికైయు కాగలదు.

ఆగస్టు 20 తేదీని గావించబడిన ప్రభుత్వప్రకటనమును బట్టి యీసంస్కరణ విధానమును పరిక్షించిన యెడల బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వ స్థాపనమున కిది యుపకరింప జాలదని తెల్లము కాగలదు. కాంగ్రెసు-లీను విధానమున జెట్టి లోపములన్నను, యీక్రింది ప్రధాన విషయములు మాత్రమందు గానవచ్చుచున్నవి:— (1) కాననసభ కార్యనిర్వాహక సభవై అధికారమును (2) ఆర్థిక పరివర్తనము, వ్యయ నిర్ణయమును

కాననసభల యాధీనమున నుండుట. మాంటాగూ మెన్సుఫర్డ్ విధానమున నీవిషయము లెవ్వటను గానరావు. సంక్రమిత విషయమునకు కానననిర్మాణమైనను కానన సభయందలి అధికారుల కొసంగబడిన అధికారము గవర్నరు, వారి కార్య నిర్వాహక వర్గమువారి అనుమతిమీద వాధారపడియున్నది. గ్రామీణ కమిటీ పద్ధతి కానననిర్మాణమునకు నిరోధకముగ నున్నది. ఆర్థిక విషయములలో కూడ అధికారమంతయు గవర్నరు, వారి సభవారి చేతులలోనే యున్నది.

సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమున కానన నిర్మాణమునందు కాననసభయే, స్టేటు కవులను అంగీకరింపవలసి యుండుటయు, పిమ్మట రాజప్రతినిధి అనుమతి కావలసివచ్చుటయు చూడ నీవిషయమున గూడ ఇండియా ప్రభుత్వము వారి అధికారమున జెట్టి మార్పును గలుగలేదని విదితము కాగలదు. ఇచ్చట గూడ కాననసభ్యులు తమ యిష్టానుసారముగ కార్య నిర్వాహక వర్గమును నిర్వహింపజాలరు.

ఈవిధానమున రెండు ప్రధాన లోపములు గలవు. (1) కానన సభలకు కార్యనిర్వాహక వర్గమువై అధికారము లేదు. (2) ఆర్థిక కానన నిర్మాణాధికారము కానన సభ్యుల హస్తమున కాలేదు. ఈ రెండు విషయములను లేని విధానమువారి భావులను సంక్షిప్త పరచబడెను.

ప్రభుత్వకాఖలలో సాధ్యమైనంతవరకు భారతీయుల నియోజించి, వారియెడల తగిన నియమముల జేర్చవలెను మంచిగాని వారిని సంపూర్ణముగ తీరస్కరించుట న్యాయము కాదని నా అభిప్రాయము.

నిర్వహించబడుచున్న సంఘములలో స్వతంత్రము, నిష్పక్షపాతులు అగు ఆంగ్లేయ రాజకీయవేత్తలును, తగిన భారతీయ ప్రతినిధులును యుండవలెను. అందు నియమించబడు అధికారులు, తగినవిషయముల దెలుపుట కవసరమను నంతటి సంఖ్య గలవారుగ మాత్రమే యుండవలెను. ఈ ప్రకారము జరుగక పోయినయెడల పురోవృద్ధి ప్రతిపాటులకు ప్రస్తుతముద్యోగియులే అధికారమును దుండుట సంభవించును.

ప్రతిరాష్ట్రీయపరిస్థితుల బట్టియు కానన సభాసభ్యుల సంఖ్యను నిర్ణయింపవలెగాని, యీ విషయ మొకసంఖ్య నిర్ధారణచే నిర్ణయింపరాదు. వెర్చిన్స్ రాష్ట్రముల నుండవలసిన సంఖ్య కాననముననే నిర్ణయించ బడియుండుట మేలు.

ప్రభుత్వము, సంక్రమిత విషయములని విభజించుట తృప్తికరముగలేదు. ఇందు మూలమున యేకోద్యోగులు రెండు తరగతుల ప్రభుత్వమునకు లోను గావలసి వచ్చును. మరియు అనవసర విషయములు ప్రజాసాస్త్ర గతములగుటయు, ప్రధాన విషయములు ప్రభుత్వమువారి స్వాధీన మగుటయు తటస్థింపవచ్చును.

స్థాయిసంఘ నిర్మాణము బాగున్నదని నాఅభిప్రాయము కాని, అందు సంపూర్ణముగ యెన్నిక సభ్యులుండవలెను.

ప్రభుత్వ, సంక్రమిత విషయములలో నిరుత్తరు కార్య నిర్వాహక సభ్యులుండవలెననియు, అంతోక భారతీయులుండవలెననియు దెలుపు సూచన కర్మ్యకర ముండదు. కాని, భారతీయులకు సభ్యులకు మాత్రము కానన సభాభిప్రాయముల కనుగుణముగ వర్తింపజాల నవ్వకు తనపదవికి రాజీనామా యొసంగవలెనని నాయుద్దేశ్యము. కాని సంక్రమిత విషయములలో మాత్ర మొక మంత్రని గవర్నరు నియమింపవలెనను

జ్ఞాన భయము లేదు.

వైద్యరత్న వండిత డి. గోపాలాచార్యులవారి

జ్ఞాన జ్ఞాన (1045)

ని వార కావ ధ ము లు

మా మందులు గడచిన యిరువది వర్షములకు ఇండియా, నిర్మా, సిలోకా జేతములయందును, స్వదేశీసంస్థానములయందును అనేక జ్ఞాన గోకులను కాపాడుట లోకవిదితము. మేము తెలుపు విధానముల ననుసరించిన

జ్ఞాన సోక దు.

హైమాదిపానకము 8 కోస్సుల బుడ్డి ౧౬ రు ౧-౦-౦	కేకాతప్పుతం 1 కోస్సు బుడ్డి ౧౬ రు ౦-౧౦-౦
డిటో 8 " ౦-౧౦-౦	డిటో 8 " ౦-౧౦-౦

పాక్షింకు పోస్టికేటు. కోరువారికి మావైద్య క్యాటలాగు చిత్రముగ పంపబడును.

తంతి విలాసము:— "పండిట్" మదరాస్.

ఆయుర్వేదాశ్రమం, శిశి, ఆచారప్పన్ విధి, జి.టి. మదరాసు

The Great War.

(c)
(Reuter's Agency)
—:o:—

Great Britain

Mr. H. E. Cotton to Stand for Parliament.

Adopted as Government Candidate.

LONDON, July 11.

The East Finbury Liberal Association has adopted Mr. H. E. Cotton as Government candidate for the by-election on July 18th. The Independent Mr. Belsher is opposing him. (Mr. Cotton is the eldest son of Sir Henry Cotton.)

Banquet to Dominions' Representatives.

LONDON, July 12.

The Lord Mayor gave a banquet at the Mansion house to-day to the Premiers and representatives of the Dominions. The distinguished company included Mr. Balfour, Lord Jellicoe and Lord Milner. Sir Walter Long, toasting the guests, remarked that the Imperial Government did not desire to obstruct the progress of the dominions, but on the contrary was prepared to facilitate it. Whatever changes were made let them be real and secure the greater stability of the Empire. The rightful use of the resources of the Empire would prevent enemy invading our territories.

Work Approaching Conclusion.

LONDON, July 12.

The "Morning Post" says:—The work of the Imperial War Conference is so advanced that it is hoped to terminate within a fortnight, but the Premiers may be detained some little time by the War Cabinet.

Empire Banking.

Great Experiments.

LONDON, July 12.

The "Financial News" says:—Negotiations are proceeding for an interesting arrangement not amalgamation between the Great London Banks and Institutions in Scotland, South America and India respectively, with a view to experiment in Empire Banking on a very large scale.

Germans in China.

Foreign Secretary's Statement.

LONDON, July 10.

In the House of Commons, Mr. Balfour stated that the whole question of enemy subjects in China was being considered. The object of restrictions on enemy subjects in the British Concession of Shanghai was to prevent them carrying on business. If any member of the House of Commons had reason to believe they were still carrying on business he would be glad to have information.

Aliens in Britain.

Proposed Government Measures.

Restriction on Enemy Businesses.

LONDON, July 11.

In the House of Commons Sir George Cave dealing with the Alien question agreed that the continuance of enemy outrages upon humanity must reasonably and naturally affect the point of view from which we approached such question and public opinion must be taken into account to a reasonable degree. The Government proposed to ask the Committee in each country to undertake revision of exemptions from internment in case of men and of exemptions from repatriation in case of women. Where exemption was continued reasons would be made publicly available. Naturalisation certificates would be reviewed and those issued during the war were not likely to be continued unless there were good public reasons. A retrospective requirement would be made that no name could be changed without a Home Office certificate. Sir George Cave said he was unable to agree to the proposal summarily to discharge persons of enemy origin from government offices, but he proposed that only natural born Britishers should be employed there during the war unless national reasons justified exceptions. The Government proposed that all aliens besides enemy aliens should possess identity books, and forthwith further steps to deport undesirable non-enemy aliens. He outlined further restrictions as regards enemy businesses including the winding up of enemy banks as soon as possible (cheers). This step would be no good if the banks could be reopened after the war. German banks in the past had been used as means of obtaining British trade and connections and it was right to treat them specially. The Government therefore proposed to legislate on the lines of the Non Ferrous Metals Act by which legislation no enemy bank could be opened in Great Britain for a term of years after the war. (Cheers.)

The Premier Winds Up.

LONDON, July 11.

In the House of Commons Mr. Lloyd George winding up the Aliens Debate which disclosed General approval of Government's policy said:—A good test was whether Aliens had thrown in their lot with us, but in war time naturalisation was very suspicious. There was need for a strong Imperial Committee to reconsider the cases solely in the light of public interest. Every British setback brought him letters from Germans in this country rejoicing at it and this state of things must be stopped. He emphasised the importance of furnishing revising committees with evidence on which they could adjudicate. Germans themselves were responsible for the present deep public sentiment against unfortunates owing to the continual outrages against hospital ships and upon helpless prisoners. Aliens should be searched out very minutely.

Defeating Submarinism.

LONDON, July 11.

Lord Jellicoe speaking at Southampton, referring to his February prophecy that submarinism would be defeated by August, said:—Ships were not being sunk as fast as they were being built while submarines were being sunk faster. That was what he meant by defeat of submarinism. He was confident that the German losses would not grow less.

America and Britain.

Reciprocal Tributes.

American Marines' View of Germans.

LONDON, July 11.

Mr. Asquith entertaining Admiral Sims at the National Liberal Club said:—President Wilson had done more than any statesman to concentrate the minds of men on a League of Nations, which is our dominating worldwide aim whose practical embodiment was the most urgent constructive problem of International Statecraft. Admiral Sims emphasised that the safe transport of one million American troops was due very largely to the British Navy and Mercantile Marine. The submarine menace was now ended. Admiral Sims said he was dining with the King on Tuesday and His Majesty was telling him of the reports from the Western front. He said it was impossible to exaggerate the influence upon the American forces of the success in fighting alongside the Australians. One Australian officer, when questioned, was most enthusiastic about the Americans. Admiral Sims referring to the previous fighting of American Marines when they were badly cut up said some of the wounded when questioned said they had been a little afraid of the German before they met him but they found that he would not stand up and fight man for man. He was good enough behind a machine-gun but was afraid of cold steel.

More Indian Army Honours.

Stories of Heroism.

LONDON, July 8.

The "Gazette" announces the following awards to members of the India Army:—

Military Crosses.

CAPT. N. N. BHAI.—He led his squadron with great skill and determination in an attack and consolidated the position under heavy fire.

CAPT. C. O. DAUNT.—His led two dismounted squadrons in an attack which resulted in the capture of an advanced enemy trench, though the attack was finally held up by very heavy machine-gun and rifle-fire. But for his able handling the squadrons would have lost very heavily.

LIEUT. S. DUTT.—He worked indefatigably and attended a large number of wounded under heavy shell, machinegun, and rifle-fire. His absolute coolness and steady devotion to duty were a splendid example to all.

CAPT. L. G. GRAHAM.—He continually carried orders through shell fire and machine-gun fire and kept in constant touch with the situation.

LIEUT. THE HON'BLE A. H. HARDINGE.—He volunteered to reconnoitre the road under heavy machine-gun and rifle fire. After several unsuccessful attempts he completed a very thorough reconnaissance and pointed out to the cavalry a way through the wire. He also helped to get guns forward over very bad ground after fifteen hours of continuous work.

The "Gazette" announces the award of the Military Cross to the following officers of the Indian Army.

LIEUT. W. W. PAGE.—He was sent forward to try and gain touch with a cavalry unit which was almost cut off. Though wounded early in the day he remained with the men showing great courage and determination and, though finally held up in a very advanced position by heavy machine-gun fire from the front and flank, he held on to the position with a small force until relieved at night-fall.

LIEUT. V. W. SMITH.—He displayed great coolness and ability and sound tactical knowledge in handling the Signal Troop under heavy machinegun fire. Owing to his influence and example every man volunteered to carry despatches through heavy fire. He was most successful in establishing visual communication with Headquarters and displayed great initiative and tenacity.

RISALDAR MUKUND SINGH.—He led his troops at a gallop through damaged enemy wire and engaged the retreating enemy with lance killing several himself. Subsequently he assisted in organising the defence of a captured position and displayed great skill, energy and set a fine example.

Russia

Korniloff Willing to Join Bolsheviks.

And to Fight the Germans.

LONDON, July 11.

An undated telegram from Moscow states that Korniloff has issued a proclamation declaring that he is willing to acknowledge the power of the Soviet and to command an army against the Germans and also to negotiate for the Allied assistance against Germany. Korniloff states that he is near Rostoff with large force and asks the population of Don District to receive him as friend.

Bolshevik Authority Over-thrown in Siberia.

LONDON, July 11.

PEKING.—The Czech-Slovaks have overthrown the Bolsheviks in the whole region from Tobolsk to Semipalatinsk and from Krasnovarsk to Chitabinsk. A correspondent confirms that Bolsheviks have also been overthrown at Irkutsk.

LONDON, July 11.

The Bolshevik Government alleges that Muraviev Commander-in-Chief on Czech-Slovak front, has committed suicide.

Situation in Moscow.

Street Fighting Continued.

LONDON, July 10.

The "Vossische Zeitung" says:—Street fighting of the greatest bitterness is continuing in Moscow. The revolu-

tionaries have barricaded the Imperial theatre and mounted machineguns at all windows from which they fire on Bolshevik troops.

Safety of German Embassy.

LONDON, July 10.

AMSTERDAM.—The "Berliner Tageblatt" says:—A member of the Bolshevik Government has taken up his quarters at the German Legation in Moscow with a view of ensuring the personal safety of the Embassy.

Outbreak of Cholera.

LONDON, June 10.

German newspapers report an outbreak of cholera in Southern Ukraine and Northern Bessarabia. It is spreading into Hungary.

Cholera Increasing in Petrograd.

LONDON, July 12.

The wireless Russian communique says:—Owing to shortage of food, cholera is increasing in Petrograd and there are many hundreds of victims daily. It will be very difficult to carry on till the harvest. Councils in Corn Provinces have been urged to speed up the despatch of food to Petrograd.

Social Revolutionaries Marching on Paris.

LONDON, July 12.

PARIS.—The "Matin's" Stockholm correspondent says.—Tchernoff, Leader of Social Revolutionaries and Head of numerous armed bands chiefly peasants is marching on Moscow. He has already reached the environs.

America

Frost Spoils Crops.

LONDON, July 12.

WASHINGTON.—Young coffee plantations at Sao Paulo in Brazil have been ruined by frost. Sugar, castor oil and fruit plantations have also been damaged.

Central Powers

An Ambassador Recalled.

LONDON, July 10.

A telegram from Berlin says:—The Government has recalled the German Ambassador at Kieff.

France

Straits of Gibraltar.

Proposals for Tunnelling.

LONDON, July 11.

PARIS.—The Orleans Railway Company has applied for a concession for tunnelling the Straits of Gibraltar in furtherance of the scheme to run a railway from Paris to Dakar. The execution of the scheme would ultimately establish railway communication between London and Cape Town when the Channel tunnel is built, and traffic facilities between Dakar and South Africa would be greatly improved.

General

Siberia and Japan.

Japan Never Declined Allies' Invitation.

LONDON, July 12.

A telegram from Tokio dated July 2nd says:—Report from Washington that Japan has declined the request of the Entente to intervene in Siberia whatever is authoritatively declared to be untrue. Japan's attitude is unchanged. America's reply on the subject is still awaited. In unofficial Japan there is almost a unanimous feeling that the despatch of troops to Siberia is at present unnecessary.

Western Front

The Bag For June.

LONDON, July 12.—12-25 A. M.

The French Communique says:—During June 150 enemy aeroplanes were brought down and 181 seriously damaged. Over six hundred tons of bombs were dropped.

The French Eastern Communique.

LONDON, July 12.—12-10 A. M.

The French Eastern Communique says:—South of Devolue continuing our success, we seized the whole of Komniza ridge and occupied all villages in Tomorica valley, above Dobany, taking over 250 prisoners. On the left Italians captured Cafaquimaka heights. Austrians suffered heavy losses and are retreating pillaging and burning their depots. Enemy artillery showed great activity on the Macedonian front, especially west of Vardar and north of Monastir.

Air Raids Over Germany.

LONDON, July 11.

The Air Ministry's official communique says:—A squadron on the morning of the 11th bombed Railway sidings at Offenburg. Good bursts were observed. All machines returned.

74 Raids on Germany during June.

LONDON, July 11.

The Press Bureau states that an independent air force dropped sixtyone and quarter tons of bombs during seventy-four raids on Germany in June.

Thirteen Enemy Machines Felled.

LONDON, July 11.—10.40 P. M.
In a communique with regard to aviation F. M. Sir Douglas Haig says:—On 10th July we destroyed seven enemy machines and drove down six out of control. Four British machines are missing. Heavy showers of rain interrupted observation. We dropped ten tons of bombs in the day time on various targets. The rain prevented night flying.

Positions Captured.

LONDON, July 11.—5.55 P. M.
A French communique says:—We increased our gains during the night on the outskirts of the fort of Retz and gained possession of the village of Corcy entirely from Corcy station to the Chateau and the farm of St. Paul. We took fifty prisoners.

Provisions Taken by the British.

LONDON, July 11.
In to-night's communique Marshal Haig says:—We took a few prisoners at night northeastward of Ypres. Australians to-day entered German lines in the neighbourhood of Merris and penetrated to a considerable depth taking over seventy prisoners and a number of machine guns.

The British Communique.

LONDON, July 12.—1.4 P. M.
The British Communique says: We took 120 prisoners and ten machineguns in Thursday's enterprise southwest of Merris. We repulsed an attempted raid southward of Bucquoy. We made successful raid north east of Merris near Meteren and in the vicinity of Hemel taking prisoners.

Enemy Cleared out of Forest of Villers.

PARIS.—A Semi-Official statement says.—The capture of Corcy completes clearance of enemy from the Forest of Villers Coterets. This was the objective of a series of recent local French attacks, which have resulted in securing useful positions and valuable information previous to the resumption of enemy offensive. The Bastion formed by the Forest of Villers Coterets is now intact.

Italian Front

Aim of the Advance.

Effect on Bulgarian Army's Position.

PARIS.—Newspapers drawing attention to the advance in Albania point out that the immediate aim is to clear out the enemy from the mountainous regions south of the Semeri river and its tributary the Devoli.

The "Figaro" referring to the final aim says the occupation of Albania and the advance to the north of Lake Ochrida place the Bulgarian army in a dangerous position.

Importance of Success in Albania.

ROME.—A Semi-Official statement says: The importance of the success in Albania can only be realised by a knowledge of the topography of the country unlike most other war theatres. The occupation of territory can only be carried out by detachments holding isolated tactical points. Our advance has resulted in shortening the front by some dozens of kilometres.

Indian Telegrams.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS

(BY WIRE.)

Calcutta

Sales of War Bonds.

CALCUTTA, July 12.
The sales of war bonds at banks and Government offices upto the 12th July amount to Rs. 19,13,91,300 and are distributed as follows:—

	Ra.
Bengal	9,15,00,000
Bombay	4,25,30,000
United Provinces	1,40,00,000
Madras	1,21,00,000
Punjab	92,00,000
Burma	53,00,000
Central Provinces	23,00,000
Bihar and Orissa	19,00,000
Assam	2,50,000
Minor Administrations	50,00,000

South India

Sandalwood Oil Industry.

BANGALORE, July 12.
Mr. Alfred Chatterton on his reversion to the Mysore service, will, it is stated, entirely devote himself to the development of the sandalwood oil industry in the State.

Mysore Government Changes.

It is understood that the Government of Mysore has decided to revive the constitutional arrangement of a Dewan and three Counsellors to the Government which existed during the Regency period and that Mr. Raghuveendra Rao, who acts at present as second Counsellor to the Government during the absence of Mr. A. R. Bannerjee, I. C. S., will be appointed as third Counsellor.

Burma

Manufacture of Chemicals.

Rangoon's New Industry.

RANGOON, July 10.
An important new industry for the manufacture of drugs, heavy chemicals and acids of all sorts is being started by a well-known firm of wholesalers and dispensing chemists E. M. Desouza and Co. A site of 6½ acres of land with 1200 feet of river frontage has been secured in the northeast suburb of Rangoon where an extensive range of brick one-storey buildings are being erected with a hungalow for the staff, occupying about one-fourth of the area. The services of Dr. H. K. Sen, D. Sc., London, has been secured as a chemical expert with four assistant chemists. The factory will run day and night producing chemicals on a large scale for local needs and export trade to India and the Straits. Dr. Sen has been recently engaged on research work under the British Admiralty. Local materials will be utilised and the enterprise promises to assume an important character. The new factory has been rendered necessary by the difficulty of obtaining supplies and their poor quality and high prices.

Bombay

Bombay's Influenza.

Appearance in Calcutta and Madras.

BOMBAY, July 11.
Dr. J. A. Turner, Executive Health Officer of Bombay Municipality, has submitted a report on the recent outbreak of an influenza-like fever epidemic in Bombay. He says the first intimation he had of any unusual sickness in the city was on the 22nd June when many employees of offices, banks etc. and millhands had absented owing to the attack of fever. Bombay during June, says Dr. Turner, may be compared to a huge incubator with suitable media already prepared for the dissemination of the germs of the disease, the temperature, moisture and material in suitable conditions an overcrowded city with a large working class population living in conditions which lend themselves to the rapid spread of the disease, either insect-borne or from personal contact. The abnormal conditions and the presence of dust-laden atmosphere and the absence of rain so necessary for the removal of infected material accentuated these conditions. Dr. Turner gives a detailed account of the steps he took in trying to trace the origin of this mysterious form of fever and says the disease was introduced into Bombay by sea. Dr. Turner says that the medical officer of a ship which arrived in the harbour at the end of May was the first to direct attention of the port health officer to a new disease having symptoms of the present epidemic. Many of the crew were suffering. On the 26th June, Dr. Turner was informed that many ships were arriving in Bombay with a fever of the influenza type. After giving an account of the protective measures adopted, Dr. Turner says that the epidemic is now subsiding. Intimation has in the meantime been received of the appearance of the epidemic in Madras and Calcutta.

Spreading in Calcutta.

CALCUTTA, July 12.
The new fever is now spreading among the Europeans. What is more remarkable is that several doctors have been laid up with it. Some forty officers of the Customs, out of a total strength of about 200 both Europeans and Anglo-Indians, have been attacked with this disease. On Thursday three sailors suffering from symptoms of the same were removed from the Kidderpore docks to the Presidency General Hospital, while on the same day above fifty workmen in the Gun and Shell Factory at Chinsapore took suddenly ill in the course of their work. The fever got hold of the student community strongly, for instance, of the students residing at the Hardinge Hostel, about 150 and at the Hindu hotel about 100 are down with fever and at the Presidency College hostels and numerous other college hostels more than 50 per cent have fallen victims to this strange fever. It is understood that the M. A. M. Sc. and B. L. examinees have approached the University authorities and it is likely that their examinations which were to have commenced from Monday next are likely to be postponed for the present.

Obstructing a Public Servant.

Accused Acquitted.

BOMBAY, July 12.
The case in which Dr. Nadirshaw Sukhia a prominent member of the Bombay Corporation was charged by Dr. Jakar an officer of the Bombay Municipality with obstructing public servant in the discharge of his public duty has come to an end the hearing lasting over many days. Briefly the facts of the case are as follows:—The complainant with two other municipal employees went to disinfest a house belonging to Dr. Sukhia where a case of small pox had been already disinfected. On being told by the Municipal staff that it was the duty of the Municipal staff to see whether the place had been properly disinfected the lady sent for Dr. Sukhia who was staying in the same building on an upper floor. On coming down Dr. Sukhia it was alleged threatened to kick the complainant out of the house if he did not clear out forthwith. In acquitting Dr. Sukhia the Chief Presidency Magistrate in the course of a lengthy judgment held that it was not established that the complainant was acting in discharge of his public function. The action of the accused (Dr. Sukhia) the Magistrate thought was rude and uncalled for but held that it was not established that his act amounted to an offence under Section 186 of the Indian Penal Code.

The Indian Reforms.

More Indian Press Comments.

LAHORE, July 10.
The "Punjabee" to-day says:—Indians will feel no enthusiasm for a measure of reform which will keep so many vital questions for future settlement by the officialdom. In leaving the electorate undefined and suggesting uncertain division of the functions of the Government it says that the proposals contain a fundamental

defect. "One of the most important among the proposals is that within the province, which has been chosen as the unit in which the morale of responsible government is to be realised there should be as far as possible immediate and complete responsibility in local affairs and reservation of other matters to a part of the executive government. The success of the experiment will depend on how the transferred and reserved subjects are determined."

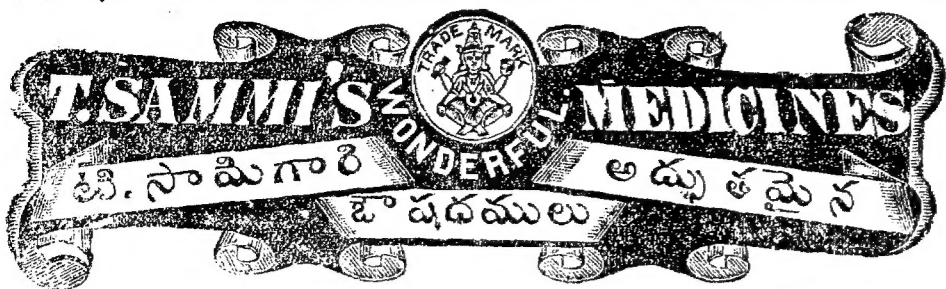
The "Tribune."

The "Tribune" also writes about the provincial executives which it says is only part of the scheme in which practical steps are proposed for giving effect to the pledge, regarding responsible government, on 20th August and concludes after an analysis of the proposals:—"If it is really intended to initiate responsible government in regard to transferred subjects there is but one way of doing. The ministers though they be chosen by the Governor must hold office at the will of the legislature and be removable by them."

Lord Ronaldshay in Eastern Bengal.

CALCUTTA, July 12.
His Excellency Lord Ronaldshay who is now on a tour in Eastern Bengal, in the course of a speech at Barisal on Thursday evening explained why the Government had not fixed a maximum price for cotton cloth in the way they had done for salt. His Excellency said:—The position is this that owing to the war it is impossible to obtain the amount of cotton goods which we obtain in normal times from abroad, for instance, imports of cotton piece goods into Calcutta from abroad during the year before the war amounted to nearly one hundred and thirty two million yards every month, last year they amounted to little more than 54 millions yards a month and at the beginning of this year to less than fifty four million yards a month. In this connection there are two separate facts to be borne in mind, one is that the rise of cotton goods in England at the present time is very high indeed, and other is that there difficulty in getting ships to bring goods to this country. Now supposing that the Government were to say to the merchants in this country, 'your shall not charge more than so much for your cotton goods, what would the merchants reply. They would say, very well, but since we ourselves have to pay more than that to obtain goods from England we will not import any more since we cannot afford to import merchandise at a loss. You can see for yourselves what the result would be. As long as the existing stock in this country lasted, the people would no doubt get their cloth cheaper than they do now, but the stock would soon become exhausted and what would happen then. Why people would not be able to get any cloth at all however great the price which they offered to pay. Even as it is, importing merchants are taking great risks. A dhotee which cost one rupee three annas in Calcutta before the war costs three rupees one anna there now, but to bring the same dhotees from Manchester to Calcutta at present moment costs four rupees twelve annas. The sale figures for a better quality dhotees are Rs. 1-14-0 before the war in Rs 5-8 now and Rs. 7-8-0 for the same landed in Calcutta from Manchester. So you see the matter is not quite so simple as at first sight it appears to be. The root of the difficulty is the shortage of supplies. Until you are assured of supplies, the Government is likely to do more harm than good by interfering with prices. Of course if we found that the middlemen were making unreasonable profits that should be a different matter and we are keeping a sharp look out for that. Now having explained briefly the cause of these high prices let me tell you what the Government have done. It is most important that we should know what stocks of cotton goods there are in the country. For sometimes past we have been kept informed on this point by business men of Calcutta but the information which they have been able to give us has necessarily been incomplete and we have recently ordered a census of stocks to be taken. A similar census has been taken simultaneously in other big trading centres of the country. I am not yet in possession of results of census but I can say without hesitation that if the results is to show that stocks are being kept on the market in order to keep up the prices then the Government will not hesitate to take drastic action to compel those who are exploiting the situation to cease doing so. I have little doubt however that we shall find that stocks in the country are very much lower than they would be under normal circumstances and if this is only remedy for high prices will be to increase supply. His Excellency said that at his invitation the Agricultural Association of Bengal had been holding a conference in Calcutta and being considering the possibility of reviewing the cotton spinning as cottage industry in Bengal. While he did not expect to find the whole solution of problem in suggestion he was of opinion that the people might do a good deal to help themselves in that way. We was told by the Director of Agriculture that certain amount of cotton seed had already been distributed among those who had applied for this. Continuing H. E. the Governor said:—But whatever it may be possible to do in Bengal itself we shall still have to depend largely on outside sources of supply. Owing to the difficulties of obtaining supplies from England, we shall have to look more and more to Japan and Bombay for our supplies. Japan will undoubtedly send us all that she can for the very simple reason that it pays her to do so and indeed she is sending us a great deal more now than she has ever done before. There remains as you are probably aware the Government of India appointed sometime a cotton prices committee in Bombay. That committee has made its report and its recommendations are now under consideration. It is sometimes said that as considerable quantities of cotton goods are being exported from India, we could increase our own supplies by restricting export but this matter has been submitted by us to the Government of India for their consideration and I have been assured by them that the possibility of having to take action in this direction will not be lost sight of. At the same time it must be remembered that the people to have the cotton goods are exported from India must get them from somewhere. The people of Straits Settlements for example who buy their cotton goods from India would probably buy them from Japan if export from India was stopped. In other part of the cotton that are now coming from Japan to India would go to Straits Settlements instead and what we gained by restriction of exports we could lose by reduction of imports.

యీ అద్భుత ఔషధములయొక్క గుణాలిశయములకు మెచ్చి యెప్పటినున్ కదిటిదార్లవల్ల బంగారు పతకమున్ను, వెండిపతకములున్ను బహుమానములుగా నొసగబడి పున్నవి. (1117)

హిందూ ఔషధము:—కడుపునొప్పి, నరముబాగుట, పిత్తవాదులు, పక్కనొప్పి, కాళ్ళు చేతులు పట్టు, పొన్ను వాయువు, తలనొప్పి, యింకా యితరవాదులు నొప్పులు, అతి శీఘ్రముగా స్వస్థులుగును. దీని వెల 0-8-0. పెద్దదన్ని 2-8-0.

హిందూ కషాయము:—కడుపునొప్పి, కడుపులో పెగులుకాయలు, అజీర్ణము, ఓకిలింపు, భేది, కాంతిభేది, శీత భేది రక్తభేది, నోటిపుండు, పండ్లనొప్పి, నీన్ని, శేలుకుట్టడం, జలుబు, స్త్రీలకు బురుగుకాలుసులందు కలిగెను కడుపు నొప్పి మొదలయినవిన్ని యింకా కడుపులో కలిగే యే విధ పుయిన నొప్పులున్న అతి శీఘ్రముగా స్వస్థులుగును. దీని వెల ౩. 0-10-0, 1-2-0, 2-0-0.

జ్వరనివర్తి:—సాధారణమైన దినాలపేగుల నుం డెడి జ్వరములును, చలిజ్వరములు అడవి కొండ జ్వరములు, పిత్తజ్వరములు, యింకా పలువిధములైన జ్వరములును బహు త్వరగా నివర్తియుగును. దీని వెల ౩. 0-8-0, 0-15-0.

టి. సామి అద్భుత ఔషధశాల, 92, అణ్ణాపిళ్లపేట, సాహుకారు, చెన్న పట్టణము.

రక్తశుద్ధి:—(బ్లడ్ ప్యూరిఫైయర్) ఇది కంతముల కాంతము; మేనాపాదలు, మేనారణములు, గంధిరణము, మరు పులు మొదలయినవాటిని స్వస్థముచేసి గోళరణముచేత చెడి యుండినను రక్తమును శుద్ధుచేసి రక్తశుద్ధిచేయును. వెల ౩. 1 ట్రెల్లకాక:—ట్రెల్లకాక, కచ్చకాక, మూత్రిచ్ఛార మున కాశనాడనిమంట, మర్మాంసము మెరుగుట మొదలగు మూత్రిచ్ఛారమున కలిగెడు స్త్రీ సంబంధ రోగములను 8 దినములలో కుదుర్చును. దీనివెల 2-0-0 పెద్దదన్ని 4-0-0. దగ్గుమందు:—ఇది దగ్గు, మక్కదగ్గు, కొమ్మ కొప్పి, గొంతుకమ్మట, కప్పు మొదలయిన దగ్గులకు నుంచి అపుషధము. వెల 1-8-0. సప్తక్యానా:—ఇది యివ్వినపుడు కలిగిన బలహీన మునున్ను, నిద్రలో ఇంద్రియస్థితి మగుటనున్ను, ఇంద్రియ లోపమున్ను, స్వప్నపరచి యింద్రియమును వృద్ధిచేసి పుష్టిని కలుగ జేయును. మొగతనము లేనివాండ్లకు మొగతనమును కలుగ జేయును. దీనివెల 1-0-0.

నీవు భాగ్యవంతుడ వగుకుట నే నొక మార్గమును చూపవచ్చునా? అట్లయిన “ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము” ఈ అత్యుత్తమ గ్రంథ ములో జన్మనీ గారడీ, యోగదృష్టి, సభకట్టు, పరకాణి ప్రవేశవిద్య, వాయుజేగ మనో వేగము, చాపల్యాభివృద్ధి, ఇండ్ల పు ఇంద్రజాలము, క్రియాసాధనము, మంత్రకాండము, భూతి వైద్యము, యంత్రములు, అమెరికావారి చీట్ల పేక తమాషాలు, విచిత్ర విశోదవిద్యలు గలవు. ఇంతేగాక మనుష్యుని నూయ ముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో సమాధి యగుట, మనుష్యుని చంపి తిరిగి బ్రతికించుట, రక్తరేయి లేని కలకాయజేత మాటలాడించుట, కండ్లకు గంతలు కట్టుకొని చూడమందా వస్తువులపేర్లు చెప్పట, భూమిపయన గజము యెత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిర్ధారముగా నిబ్బట మొక లగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథమును చదివిన నీవు అత్యుత్తమముగా మేజిక్ చేయగలవని గ్యారంటీ యిచ్చు చున్నాను. ఈ పుస్తకమును అచ్చుపేయుట ఈ నెల ఆఖరుకు పూర్తియగును. ఈ గ్రంథమును ఇతిరులకు 15 రూపాయలకు అమ్మకమును. ఈ గ్రంథము నే (ధరభాన్తుదారులకు) రు. 4 ల కే ఇవ్వబడుచు, ధరభాన్తుదారులుగా చేరువాడు తరు ధరభాన్తు దోహద 1 రూపాయ మాత్రము చుచి, భాన్తుదారుగా తక్కువ నే యీ క్రింది విలాసమునకు పంపించి తమ చేరుకు రికవర్టు చేయుచుకొనినచో అట్టివారికి ఈ పరమరహస్యమైన గ్రంథ మును మిగత రు 3 లకు వి. పి. గ పంపబడును. (894-984) పి.ఆర్. జవాగనం నా మును, బంగ్లా. (గుంటూరు జిల్లా)

ఇనాం! ఇనాం!! ఇంగ్లీషు లీవర్ గడియారము (1241) ఈ చిన్న గడియారము మిగుల మేల్తే గది, మునుటకు అందముగా నుండును. ఇండియా జేతమంతటను ప్రఖ్యాతి పొంది యున్నది. ఈ నెల లోగా తెప్పించుకొను వారికి మేల్తేన ఫౌంటన్ పేనా బహు మాన మిచ్చెదము. త్వరపడుడు. గడియారము ఒకటికి బహు మానముగో రూ. 8-8-0. 4 సంవత్సరములు గ్యారంటీ. మేల్తేన ముంతేలి గడియారముతో బహుత్వో సహా రు. 5-12-0. మేల్తేన ముంతేలి గన్ మెటల్ గడియారము 7-0-0 W.R. Triumph & Co, 24, Bunder, St, Madras.

స్వ దేశ బిసత్తులు. స్వదేశీయము రుచికరము బలకరము. ఆంధ్రదేశీయన ఆంధ్రులకొరకు ప్రత్యేకముగ తయారుచేయబడినది. చక్కెరరీ పాను 1-కి రు. 0-10-0 చప్పనివి పిల్లలకు రోగులకు పుష్కలముగ పాను 0-12-0 అల్లంబి పాను 1-కి 0-12-0 బాదంబి పాను 1-కి 0-14-0 మాదిరికయి నాలుగురకములు కలిపి, ఒకపాను విస్తృ త్తులు రు. 1-8-0 లకు పి. పి. గా పంపబడును. ఆరణా తహాలిల్లకు పంపినవానికి క్యాటలాగు పంపబడును. స్వదేశసామానుల అంగడి 1207 నెం. 25, రంగనాయకులపేట, నెల్లూరు.

హనుమాన్ గ్లాసు సిమెంటు దీనిని క్రొత్తగా బెంగులూనువాస్తవ్యులు చక్ర వర్తిగారు కనిపెట్టిరి. మేమే సోలు యేజంట్లము. ఇక బాడీలు, చిమ్మీలు, పింగాణి గిన్నెలు బ్రద్ద లగునను భయము నవసరము లేదు. పై నుదహ రింపబడిన సిమెంటుతో అతికిన అతుకుకొనును. న్యూ ఇండియా కార్యాలయమువారు దీనిని వాడి యున్నారు. దీని ఉపయోగమును చూచి అచ్చురు వ్రేచిరి. ఒక అర్థరూపాయకు ఒక బుడ్డి వచ్చును. 100 గజావస్తువులను అతుకవచ్చును. క్రొత్తవస్తు వులను కొని సొమ్మును వృధగ వాడుచేసుకొనుట కంటె ఈసిమెంటును కొనుక్కొనును. ఒకమారు ఉపయోగించిన తరువాత దీని యావశ్యకత మీకే తెలియును. హిందూదేశీయంతను బర్మా, ప్రియ టు సెటిలు మెంటు, సింహళములలో సలు యేజం టులు కావలయును. ఏజంటుగ నుండగోరు వారు యిట్లు వ్రాసికొనవలయును. దిస్వదేశీ ఇండస్ట్రియల్ లిమిటెడ్, (962) కంబీవరం

జ్వర హరి దీనియొక్క నామధేయము తెలుపుచియే జ్వర మును హరించుట కిది సాటిలేనియెను. మలేయా (విష వా (యుజ్వరములకును, విడిచి విడిచి వచ్చు జ్వరముల కును యెత్తిడి. కొయినా పుచ్చుకొనుటవల్ల కలుగు చెబ్బరలు జ్వరహరివల్ల కలుగవు. కాబట్టి దీనిని నిర్భయ ముగ జ్వరముందు సమయమందును యీ ఔషధము పుచ్చుకొనిన యేలాటి చెబ్బర జ్వరమైనను బొత్తిగా నిలిచిపోవును. ఈ ఔషధమును గూర్చి వ్రాసిన ఆశేఖలలో నొకరి యొక్క ఉత్తరము:— వకీలు (అటార్ని-అట్-లా) హెంరీ పాండు రన్ గారు వ్రాసిరి:— వియొక్క జ్వరహరి జ్వర ములకు కుదుర్చుటయందు ఆమోఘమైన ఔషధ మని మిక్కిలి సంతోష పూర్వకముగా తెలిపించెదను. వర్షా కాల మారంభమందు సాల్ ఫెట్లో నుండు నా గ్రామ ములలో హారీలకు అంటుబ్వరము వ్యాపించి పీడించు చుండగా, హెర్బి వారియొక్క జ్వరహరినికొని జ్వర పీడితులకు ఉచితముగా నివ్వబడి స్వల్పకాలములోనే పీడందరు స్వస్థుల చెందిరి. ఇప్పుడే ఒకసీసాను కొనుము. ప్రతి ఔషధపాపులోను వర్తకుల వద్దను దొరకును సీసాఒకటికి వెల అ. 8, రు. 1, 1-8-0, 2-12-0, 11. వియొ ఈ ఔషధం దొరకడం కష్టమైన యెడల నేరుగా యీ క్రింది విలాసమునకు వ్రాయుము.

వాంతి బ్రాంతి నివారణి ఓమం - కర్పూర్ ఓమం-కర్పూర్ అను ఔషధము ఆలివిలేచనము, కడుపునొప్పి, కడుపులో వాయువు మొదలగు వ్యాధు లను ఖండించుటకు ప్రసిద్ధమైన ఔషధము. ఒక సీసా ఎనమండుగురిని బ్రతికించినది. వెస్టియల్ మిషన్ సానైటరీ లెవలెందు టి. ఎఫ్. నికల్ సన్ గారు వ్రాసిరి:— వాంతిలేది కలిగినవారికి మియొక్క ఓమం-కర్పూర్ గుణముచేసినందుకు నేను విక్కిలి సంతోషముతో సాక్ష్యముచెప్పగలను. 1884వ సంవత్సరమున దక్షిణఇండియాలోనుండు మన్నారుగది అనే నా పూరిలోనున్న చుట్టుపట్ల గ్రామములోనున్న వాంతిలేది విశేషముగా వ్యాపించి ఉద్రేకించుచుండె ను. ఒకరోజున యిద్దరు మనుష్యులు ఆమెలో ఒకరు పోలీసుబంట్రోతు - మిక్కిలి దుఃఖముతో నా యింటికి వుండుటగాను కచ్చిరి వారికి మియొక్క ఓమంకర్పూర్ గుమారు, అకగా నడితరము, సీసా ఒకటి యిచ్చి వాడుకచేసే విధము చెప్పితిని. పక్షము, అనగా రెండు వారముల లోపల వారు తిరిగివచ్చి నాకు వందనములు చెప్పిరి. ఏమగురు బిడ్డలును, ముగ్గురు స్త్రీలును ఓమం కర్పూర్ వల్ల కాపాడబడి రని నాతో చెప్పిరి. వారు చెప్పిన దృష్టాంతము నిజమని నమ్ముటకు నాకు పూర్వ మైన కారణము లుండెను. దీనిని యింటిలో నుంచుకొనుము. ప్రతి ఔషధపాపులోను వర్తకులయొద్దను దొర కును. సీసా ఒకటికి వెల అ. 8, రు. 1, 1-8-0, 2-12-0, 11-0-0. వియొ ఈ ఔషధం దొరకడం కష్టమైన యెడల నేరుగా యీ క్రింది విలాసమునకు వ్రాయుము.

హెరీన్ గేట్ ఇండియన్ రెమిడిస్ కంపెని, ఓక్లీ, వాడక్ అందు కంపెని, ఏజెంట్లు, 15, అరమనకార వీధి, మదరాసు. (1122) Agents: Oakley, Bowden & Company, 15, Armenian Street, MADRAS.

ఆంధ్రోద్యమము. మొదటి యె దాండ్ర మహాజనసభలయందలి సన్మాన సంఘాశ్రిత్యుల, సభాభ్యుదయ, యువస్వామి ములు, వారి చిత్రపటములు, సభా శీర్షానములుగలవు. వెల రూ. 1-8-0. పోస్టేజీవేలు. ఆంధ్ర త్రికా కార్యాలయము, 7, తంబుకెట్టిపేటి, మదరాసు.

ఆత్మ జ్ఞానా సా. శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మసిద్ధి. దయ్యముల వచ్చానమును గురించిన కాశ్మీరీ చరిత్ర గ్రంథకర్త:— షా. జగన్నాథస్వామిగారు, వి. పి. చిన్నవైజా చక్కని గ్రంథము. వెల రు. 0-8-0 మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము పోస్టుబాక్స్ 212, మదరాసు.

<p>మలబద్ధమునకు మంచిమందు</p> <p>క రో లా. వాసనలేదు, ఏరుచిలేదు, ద్రవపదార్థము, పులితేపురాదు, భేదులు గావు, దినము కాలగిన కాల ప్రవృత్తి సునాయాసము గ అయ్యేలాగున గర్భ శోధన గావించును.</p> <p>1 పాను, 1 పాను సీసాలు సీసా 1-కి వెల రు. 2-8-0, 4-0-0.</p>	<p>శ్రీ జరు గా రి లీవరు టానిక్. వైత్యమునకు మంచిమందు. రోగులకు సంభవించు తల బొప్పికి, అజీర్తికి, చెడిన కార్య మువలన గలుగు జాధలకును, అలసతికును, అకలిబాధకును, వికాసవిహీనతకును అరోచిత కును, తల తిరుగుటకును, విసు గునకును, అజీర్ణ భేదికినిమంచిది. సీసా వెల రు. 1-8-0.</p>	<p>కుల్ హ ట్టి. ఎరువుగా నున్నను నెరసి నను నెంట్రికలను తయారుమే మినమినలాదు నలుపుగా గాని గోధుమరంగుగా గాని మూర్చ గలదు. స దో ధ లి త ము తాశ్వతము.</p> <p>ఈ స్థూల్యావృక్ష పేట్ట 1-కి రు. 2-0-0.</p>
--	--	---

W. E. SMITH & Co., Ltd
Pharmaceutical Chemists &
Druggists, Mount Road,
MADRAS.

ద్వైత్యు. జి. సిత్ అండు కో.,
(లిమిటెడ్)
మందులవ్యాపారులు, మాంటు రోడ్డు
మదరాసు

మందులు గోరునప్పుడు యీపత్రిక వేరునుదాహరించ గోరెదము
368

బాదాశీడితులకు వరము: ఐవోడిక సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపదేశసారసవరిల్లా

అపరీక్షిత రక్తమువలన జనించు జాడ్యమలకు కిరీటువంటి వండు. తరువులను, మచ్చలను, గండమాలలను
పుడ్లను, ప్రాతేనోపులను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శ క్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి (25)

కనావధిపార్శ్వపరిల్లా గల మిచ్చుట నిగ్గులయము, సహజమైన మధ్యనచ్చినను అన్ని విధములైన దోషములను
పోగొట్టును. కిరీటువంటి పాదరసదోషములను, మలబద్ధకమును కాల్చెనబంధమును నోవలను పోగొట్టి రక్తమును
శుభ్రపరుచును. శరీరారోగ్యమును గలుగజేయును. 18 రోజులవరకు వండుటకు 4 షెన్సుల బుడ్డిలో అమృతమును.

ప్రాప్తియగును: **పి. డి. సావంత్. 144, ఫనానవాడి, నెం 2 బొంబాయి.**
Proprietor P. D. SAVANT, Fanaaswadi, No. 144, No. 2. BOMBAY.

మోసపోకుడు

తుప్పుపట్టినయిండ్లను చేయరంగులను తక్కువధరలకు కొని మూసపోకుడు.
అట్లు తుప్పుపట్టకుండు చేయనది యొక్కటియే.

జెయిలెన్ డక్ అండు కంపెనీవారి "బిటు మాస్టిక్ సాల్యూషన్."

Wailles Dove & Company's "Bitumastic Solution."

దీనిని వంటెనలకు కప్పలకును నునయోగించుటకు ప్రపంచమందంతట చాల
మంచిది. దీనిని సాధారణముగా తైలువే కంపెనీలును ముగిసిపలువారు పల్లికు
వర్కువారు బొగ్గుగనులవారు లోహగనులవారు ప్రపంచమందంతట ఎక్కడ
చూచినను వాడుచుందురు. రాలిపోవుటగాని పగిలిపోవుటగాని యుండదు.

వెల రూ. 56-0-0

సోల్ ఏంజల్లు:—ది సోల్ ఇండియా ఇండస్ట్రీయల్సు, లిమిటెడ్.
ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ అండు ఇంజనీరింగు వర్కుస్,
తెలవెట్టె నెం. 55కి రు,
339 మదరాసు

వై కామోజమక్ గోరునప్పుడు ఈపత్రిక వేరుకూడ నుదాహరించ గోరుచున్నాము.

1 ఆంధ్ర సంరక్షణ:—ఒక సంవిక (అనేకసంవిక
విషయములగుల తెనుగుగంధముచక్కనివ్యాసములు.) 0-1-0

2 వర్ణావశ్యకత:—(వర్ణావశ్యకత త్వమును గరతలా
మలకముగా బోధించును. జాలిజ్యేషములకు మందు. మతాళి
మానులకు విందు.) (1218) 0-8-0

3 జన్మాంతరము:—(పూర్వోత్తరజన్మలను పాఠిం
చును. నరకభీతిని పాఠించును.) 0-8-0

పోస్తుక్యము పేరు:— ఇల్లా వ్రాయుడు:—
కాకినాడ } గోవిందరాజు మార్కెట్ ప్రదాపు.
గోదావరి జిల్లా }

విక్రయమునకు

తెక్కా శ్రీ ప్రక్కన కుత్తాలలో మూగజి భూములు
మంగాళా కట్టుకొనటకు వీలైనవి.
ఇతర విషయములకు
నారాయణ గురువయ్యతెట్టి యెట్టేలు మానేజరుకు
వ్రాసి తెలిసికోవచ్చును. 1229
నెం 188, ఆదియప్ప వాయునిపేడి, మద్రాసు.

విజ్ఞాన చంద్రికా బుక్స్ డిపో,
మద్రాసు రోడ్, మద్రాసు.

ఇక్కడ తెలుగు పుస్తకము లన్నియు వ్యాపారమున
గలకు దొరకును. క్యాటలాగు ఇచ్చుచును.
డాక్టరు. ఆచార్య-అడ్మినిస్ట్రేటర్, బి. ఏ. ఎం. బి. ఐ. ఎం.
(846-887) మే 1918.

అమృతాగ్రహ అవలేహ్యము.

ఈలేహ్యము రక్తమును శుభ్రపరిచి వీర్యమును పెంచు
చి బలమును కలిగించి యుష్మత్తునును. నేసి శక్తి కాలి
మంటు పోగొట్టును. పెదదండు చట్ట చేసి శరీరమునకు
తేజస్సును కలిగించును. దీర్ఘాయు, భేదులు, తలనొప్పి,
రొమ్మునొప్పి మొదలగువానిని తప్పక నివారించును.

219 అర్థపాను దబ్బి 1-కి రు. 2-0-0.

వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవింద్,
ఆలంకర్షణా కళాశాల, 157, బ్రాహ్మణ, మద్రాసు.

పాశ్చాత్య వేంకటాచల 594

పండితులవారి సిద్ధాంతధర్మములు.

లోకామయహార కస్తూరిమాత్రం విప్లవదైనది
పరికింపుడు.

ప్రతి వత్సరమునను అక్షరకొలది సేసాలు విక్రయించుచున్నది.

ఇండియావారు మాత్రమే క క; బర్మా, సిలీబ్, మలయ్, గోనా, ఫీజీ, విలెండ్, ఈస్టాఫీకా, మున్నగు ప్రదేశములవారు మాడ ని నిర్ధారమును, ఈ పుస్తకమును చున్నారు.

మహాభాగము "ఒకేవిధక లోకాయయహార" కస్తూరి మాత్రం సీసా మీ యుంటు నున్నదియే, మాటికి తైదురు సమయమును, నిరీక్షించి, యెర వెట్టుకొనుట తప్పిపోవును.

శరీరము, శతవాతము, అజీర్ణము, పూర్వవాతము, జ్వరము, మోంద్యము, మలబద్ధకము, దగ్ధ, నెజననోసి, బలహీనత, అనారోగ్యము, చెడ్డనీటినుండి గలుగు వికారము, చిన్న బిడ్డలకు (బుగు జ్వరము, దగ్ధ, వాయువు, మరియు సజీవ రోగములను, ఈ సిద్ధాంతర సేవచే గాత్యర్థముగా పోయి గుణము గలుగును.

వైద్యశాలలో ననేకవిధముల అలసత్వమును గుఱయోగక రమలగు తిర్మాటక మూలకలనుండియే యోగ్యములు తయారు చేయబడుదురు.

విప్లవదైన యావ్యాపార మదతులు, ప్రతి సేసా ముప్పాగు ఉండును; చూచి తీసికొనవలెను.

అనుపానపత్రము, ప్రతిసేసాతో సూచి, యుండును. 250 మూత్రమున సేసా 4 గ్రాములు మాత్రమే.

6 సీసాలు పోకడగా తెప్పించుచును. బుకాల ఇచ్చుకొనేవి మా 1-5-0

12. సీసాలకాచారి పోషక 2-12-0

25. సీసా భాగము గొనక 2-12-0

సమస్త రోగములకు మూలక 4 రు.

పీఠం కిడ్నీ ధర్మముల దొరకును.

వినియోగము:—ప్రతి సేసా ముప్పాగు మున్నగు

